

گرینهی کوردستان

نخستین ۵ تمهینه

جۆزهردان و بوشپه‌ری سالی ۱۳۶۰ هه‌تاوی و ۱۹۸۱ زایینی سالی دوهم ژماره‌ی ۴ و ۵ -

ئهم کێژوله جوانه ناوی روناکه

به ناوی خوا

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ
وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ
لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ...

ثایه ۱۳ سوره حجرات *

یانی: خدی خه لکینه شیوه مان له ژن و،
پیاویک، خه لک کرد، وه شیوه مان کرده
گهلان و، هوز هوز تایه کتریناسن.
به ریزترینتان لای خوا، پاریزگارترینتانه.

خودا له شه ثایه ته داروی قسهی له گهل
گشت به رهی مروقه، له ژن و، پیاووه کورد
و، عه ره ب و پارس و، عه جه م و، ئازادو،
دیله، بیجگه له منال و، شیت و، کم
ئاوه ز، که، له م خیتابه، به هووی کم
ئاوه زی به ده رن.

خواله م ثایه ته دا شه فرمی:
ئیمه شیوه مان له نئرو، می یان و،
پیاویک که دایه حه و او، بابا ئاده مه،
خولقا ندوه، وه شیوه مان کردوته گهل
گهل و هوز هوز تایه کترین پشاسن.
لیکوله ران و، موفه سیرانی قورشان
وتوبانه: مه ده ست له م ثایه ته شهویه،
که نایی یه کیک، یان چن که سیک له
به رهی موسلمانان به سه ر شه وانی ترا
خوقه فکا و، حوکم و، میری بکه ن و، -
خوی یا خویان به میرو، مه زن بزانن،
چونکا هه موله یه ک ژن و پیا و خه لک کراون،
مه گهر شه، یه که، یان شه و چن که سه
موتقی و، پاریزگار و، له خودا ترس بن.
له پاشان خودا شه فرمی: بیگومان

به ریزترینتان لای خوا پاریزگارترینتانه

وه خودا زانا یه و، به دل وده رو و، زاهیر
و، باتنی شیوه ته زانی و، شاره زایه،
شیعام فخری رازی له ته فیری شه م
ثایه ته دا قسو، نوکته گه لی زورجوان و،
دلگیر و، پهنه ئاوی هیئاوه، (ته فیری
که بیر، ج ۲۸، لایه رهی ۴۰-۱۳۸ و، ته فیری
شه بولفتوح، ج ۱۰، لایه رهی ۲۶۰

گرشهی کوردستان

- خاوه ن شیمتیا زو، به ریه به ری،
به ر پرسیار:

مه مه د سالح شیره اهی مه مه دی.
نشانی: تهران خیابان ولی عصر - کوچه
سرمد - پلاک ۱۰ طبقه ۱
صندوق پستی شماره ۳۱۴/۱۷۴۴ - منطقه ۱۳
دانشگاه تهران. تلفن: ۶۴۲۷۴۴
شماره حساب (۲۳۷۸) بانک ملی - تهران
چهارراه امیراکرم، ولی عه روا حد ۱۰۸۳.

ریازی
شم کوخاره

گوفاریکی مانگانه ی سیاسی، کۆمه لا
یه تی، عیلمی، شه ده بی و هونه ری یه، و به
زمانی شیرینی کوردی بلا و شه بیتموه
وه بیتمه ندی به هیچ حیزب و کۆرو تا قمیکموه
نییه.
سر به خویه وله زیر جاوه دبیری کۆری
نوسمرانی تایبه تی ده م و ده سگای گوفاره که،
له تاران ده رته چی. تا بۆمان بکری بو

بوژانموه وگه شه بی دان و پهره بی دان به فره هنگ و
زمانی نه ته وه که مان ورامالین ورا و نانی ره خه کردنی
و پاشماوه ی ره زی می سر به
ئیمه ریا لزم تنی شه کوشن.

کورته به کتله باری میژوی نه ته وهی کورد ؟

ئهم نه ته وه به زمانی کوردی قسه دهکا و ئه خوینی و ئه نویسی . واژهی کورد ئهم واژه به له ناو کتیهکانی میژوی نوی و رهگهز ناسینی کون و نوی وهک نوسراوه کانی . (Thurean-Patzig) (تورودان رن) و درایور (Driver) وه پروفیسور مینورسکی وه ههروا گزنفون سردارو میژوژانی ناوداری یونانی و (سترابون) وه (سرمارک ساییوه ههروا له ناو بهرده ههکهنه نوسراوهکانی ئاسوری له ههرمیی به ناوی (کارداکا - Kardaka) وه هوز و نه ته وه گهلی به ناوی (کورتی - Kurtzi) که لهوئی نیشتهجۆی بیون ئه بیتیژی و زانایان قسه یان لی کردووه وه تا ئهم دهم و کاته که ههروالی ئه دووبین ئه و ئاخ و سمرزه وینه له ههرمیی بالای دهجله و فورات و کهوشه نی (جودی = کوردی) و نیوان دهشتی موش و دیاربکر و سهراوهکانی "کهلوئی" ز بی گهوره و گچکه وه کیوهکانی (زاگرس : ناگرتی) وه نیشتهجیبانی ئه و ناوه ناوه یان به کورد ناو بردووه . دیاره که له چه ندين هزار سال بهرله مه تا ئهم کاته ههچجۆره ئال و گورانیک له ناو مروقیانی ناو ئهم ئاخه که به کوردستان ناسراوه بهدی نه هاتووه .

بهم بی به (گوتی بهکان) کورتی بهکان وه قردۆ بهکان وه هه به قسهی یونانی بهکان (کوردووشن گهله) وه به ئاخه قتنا ئه رمه نی : (کوردوخ گهله) گشتیان بهک نه ته وه بیون وه ته ویش هه مر ئهم کوردانهی ئه مرون . (میژووی ئه مین زهکی بهرگی) (لا په ره ی ۵۷ چاپی به غذا) .

ئهم بیرو به له لایه ن زانایانی وهک : (هومرتون Homerton) وه (نوی لیده Noldke) وه (وايسباخ Wzissback) وه . سهلمیندرا وه وه ئه بیژن : (نه ته وهی کورتی که میژو زانانی یونانی کون له ده سته ی هوزی ماد و پارس ناوی یان بردون وه ئاسهوار کراون . هه مر ئهم نه ته وهی کورده ی ئه مرون و ههروا نوسراوهکانی ئه رد شیر ی پایهکان سه ر زنجیره ی ساسانیان وه میژو زانانی عه ره ب و ئیرانی و کورد ئه که نه به لگهی ئهم قسانه .

(رایسکو دراور) خۆ ره هلات ناسانی ناودار ئهم قسه ئاوا دوپاته ئه که نه وه و ئه بیژن : (به دریا بی میژو تا ئه و جیگایه که زیاتر له سه ی هزار سال به ره و دوا ئاو پشه ده نه وه وه ئه لێن : له هه رتوینیک که ناو گهلی جیا جیای : گوتی یا کورتی خالیدی ، الکردی ، کاردا ، کارتوخی ، سیرتی ، غوردیای ، غوردو ئه تی ، کارتوا و به کارداک وه . . . دیته بهرچا ومان وه له و ئه ی بیسین ئه شێ بزانی گشتیان با و با پیرانی نه ته وهی کوردی ئه مرو که بیان پیک ههینا وه وه هه ر ئهم ناوه شیان به سه ر ئاخ و زیدی خویان بریوه که هه مان هه ریمان ه یه و له به را ناو به ران . ئه نیسیکلۆ پیدی ئیسلام بهرگی ۲ لا په ره ی ۱۱۹۷ وه کوردستان بهرگی لا په ره ی ۵۷ وه میژوی رهگی رهگهزی کورد لا په ره ی ۸۷ .

عبدالعزیز یا ملکی خاوه نی کوردستان و کورد ئیحتیلال له ری بهرگی لا په ره ی ۱۸ وه ژه نزال ئیحسان نوری پا شا خاوه نی میژوی رهگی رهگهزی کورد لا په ره ی ۵ و ۳۵ و ۶۶ . له روی ئهم ئه به ته ی قورئان وه که خودا ئه قهرمی : (واستوت علی الجوردی) (سوره ی هود ئایه تی ۱۱) یانی : که شتی نوح پیغم بهرله سه رکێوی جودی له نگه ری به ست و نیشته وه باره وایه جوگ گوررا وهی گودی " کوردی به چونکا له زاره وای عه ره با "ک" ئه لێ ته ج : فون لوشان ئه نویسی : (۲۵۰۰ سال بهرله دایک بونی

همز هرتي عيسائارى بهكان چونه تهنواڅاڅي ئيران بريك له وانه چو نه تهنارس هه نديكيشيان
چونه تهنواكيفه كاني زاگرس (ئاگرې) بهر بهر بونه ته هوژبه تهنواكېلى لولو "گوتى" كوسى مانائى
كاردوس "خالدى" كاردو ما مارناو داربون "

دوكتور سپايزمېژينهى نه ته وهى كوردى برد و ته وه بوشهش همزار سال بهرله دايك بونى
عيساوته ټه بېژى: (مېژو نه ته وه يه كى كونترله نه ته وهى كورد لهم سهرزوېنى زاگرس "ئاگرى دا"
نیشان نه داوه و نېشانېشى نادا .)

كتيبي ئيراني باستان له زار (سترابون) دوه ټه گيرېته وه و ټه بېژى: (هه ندى له لوانى
پارسيان جوړې بارده هينان كه له راست گهر ماوسه رماو بيا و بوران و كړيوه و شليوه و ټول و بياړن
دا خوراگري و تاوا و نه بېزونه ترس و خه با تگير باريان ټه هينان و ټه بيان كردن ټه بېرېسوله و
تازه لدارى يان پېي ټه كردن و خوراكيان ميوه داري ناولير و اربوبهم جوړه لاوانه نيان ټه وت:
(كوردك Kardak) يانې مروڅى جهنگى وټا زاو خه پاتېگر و كول نه در .)

ټهم قسمى سترابون خويند وار ټه خا ته بېرى چلون بارهينانى لاوانى ئيسپارتنى يونانى كه
به بارهينانى ټهم جوړه كارداكهكان ټه چي بهلام كاميان لهوى تر ټهمه فېربون هيمان روناك نه
بووه ته وه رگه زى نه ته وهى كورد:

سه بارهت بهر گه زى نه ته وهى كورد له لايهن زانايان وره گه زانسان و هه رومېژو زانانى
نه ته وه كېلى جيا جيا لې كولېنه و يه كى دورود زېژ كراوه و بېر ورا كېلى فرده بر اوه .

بووينه: سالنامهى (تاسارهاون) پاشاى تاسور (٦٨١-٦٢٨) بهرله دايك بونى عيسا ټه نوېسى:
(نه ته وهى كورد له سهره تاي ستهى حه و ته مى بهرله را يك بونى عيسا له باكورى قه فقا زوه به يابون
ټهم نه ته وه هره ټه وانه ن و اتاسوريان به "كيميرا" و له ته وراتا "جوميرو" و له كتيبي يونانيدا
"كيميريو" و له مېژوى نوى ټو روپا دابه "سيميرى" ناوېراوه لهم نو سراوانه دا ټه بېژن: كه "سېتهكان
"به داواى ټهمانا چون و له ههرى مى مانائى (مېاندو و او و مه بابادى) ئيس تادا
"بويمه كم جار بار گه وېنه يان خستوه . بېنواړه مېژوى كورد و به يوه ندى ره گه زومېژوى وى لا پهره ١٠٩ .

همروا ئېوژين بيتيار Eugene-pittara و ئېوانسكى شانتره chantre
وموريه morie و هېروفسور مينورسكى لا يان وايه: (كه كوردان يه كيك له هوزه كاني ټارى
بون و هك مادهكان و پارسهكان كه ټاخ و كيوه كاني خور ټاواى ئيران يان تاده گاته باشورى شام
"سورى به" و هباشورى ټه رمه نستا نېشان كرده لان وژېدى خويان .

ټهم زاتانه نو سراوه كاني كه پېشېنهى "كورتى" يهكان تا ٣١٠٠٠ سال بهرله دايك بونى
عيسا كه بهر ايه رايه تى ئېننا له ته ك عيلا مى يهكانا جهنگيان كرده گرتوته بهر چاوكه چى ټه گه
رئېمه مانان بېروراي دوكتور سپايزره راست بزانين ټه بې سوميرى يهكانيش گوتى بون ټه و ته وهى
وا ٤٥٠٠ سال بهرله دايك بونى عيسا خاوهن شارستانى يه كى گوره بون ټه مخوى
قسه يه كه ټه گه ربېتوېرواى يې بكه ين يا مېژوى كوچ كردنى غاريهكان ټه گورى يا
ټهم قسه ټه هېنېته گورې كه نه ته وهى كورد له هېژى ټارى نه بېن . و هزور بهرله و له م ټاخ
وسهرزوېنه كه ناوى كور دستانه زيا بېن و ټه مېوې ته هېوى ټه و له شيوه ټاخرين لېكوه لېنه وهى زانست دا

سەبارەت بە رەگەز ناس وانا : لە ئەندازە گەیری جومجومه (کەراکەسر) و پەنگی و چاو و بروو کە لە گەتی و چکۆلەیی : بەرز و نزمی بالا بکۆلنە و لەم رەبیا یا ئەمۆ لێکۆلەرێن گەشتنە تەئەم با وەرە کە سەرمەتای میژوی نەتەوێ کورد سالی زال بون بە سەر ئاسور بانی پال و گرتنی نەتەوایی تەختی حوکومەتی ئاسورە کە ٦١٢ سالی بەر لەم رەبیا یەونی حەزەرتی عیسا کورد مەدەکان بەر لەم رەبیا یەتی (هوخشە تەرە (puvçaxetvce) ی ماد بە سەر ئاسور زال بون کە بەم جۆرە میژوی ئیستی : (١٣٦٠ هەتاوی بەر لەم رەگە ل ٢٥٩٣ کوردی ١٩٨١ زایینی . پروانە باوی کۆمەڵە یەتی و میژوی نوسراوی - شە پۆل - نوروژی ٥٧ و ٥٨ چاپی تاران لاپەرە ی ١٣٧٠ -

١٤٧٠ هەتە قویمی کوردی لاپەرە ی ٦ و ٥ میژوی رەگە ی کورد لاپەرە ی ٩ وە پیا چو نەوێ باری سەرشتی و ئابوری و مەرفانی : "کوردستان" نوسراوی کاک حەبیبو لا تابان چاپی تاران ، لاپەرە ی ٦٩ . ئەگەر بیژین : نەتەوێ کورد ئە چیتەو سەر ئاریایی قسە یەکی تر دینی تە پێشە و کە سوچ کورد لە هەژە کانی ترجیا بوو نەتەوێ چو تە خور ئاوی ئێران هەندێ ئونوسن : (دوای ساسانیان کە ئێران کە و تە دەس عەرەب و خەلک دینی پیروزی پیسلامیان قەپۆل کرد "کوردەکان و تاهە مان لاوانی ئاری کە لە هەل و مەرجی سەختا باریان دەهینان و لە پێشاد یار دیمان بو کورد" نە چو نە باری عەرەب و پەنایان بر دە بەر خیا و چەرە کانی خۆ ئاوی ئێران و لە و نا وە دا خویان حەشار دا و دەسیان کرد بە تالان و بر و وژانیان ئە دا یە سەر .

ئە مانە پێ سەلماندنی قسە ی خۆیان ئە بیژن : خاوەنی شەرفنامە ئەنوس : پالەوانانی ئێرانی کون وە کوردوستان و هەروا لە سەر قسە ی موریە : کە ئە بیژێ : (لە سالی ١٨١٢ زایینی لە ٣١ مانگی "ئوت" دا خەلکی دە ما وەند رزگار بونی ئێرانیانی کون لە مەز سە زلم و مەهوری ضحاک جەزنی ئە گرن کە ئەم جیژنە بە ناوی "عبدالکردي" نا و دارە سیاحتنامە ی موریە بەرگی ٢ لاپەرە ی ٣٥٧ . ئە گە ر سرنجی پێشینی میژوی ئەتەوێ کورد بە دەین ناتوانین .

ئەو قسە ی سەر وە بە راست بزانین چونکا گزنفون زور لە پێش کوتایی ساسانیان هەر لەم ئاخە دا وانا : لە لایەن کوردە وە توشی گیر و گرفت بوو و لەم کۆسپ و گۆرتە ی خوی کە کوردان توشیان کردبو قسە ی کردو کە چەندین سە تە بەر لە برێانە و کە ساسانیان بە ناوی کورد نا و براون ناتوانی وە ناشی دوای چەن سە تە کوردستان بوو پێتە زید و نیشتمانی نەتەوێ کورد تازە ئەو بە لگە ی وانا و یان بر دوە خۆی بە لگە یە پێ ئەمۆ کە نەتەوێ کورد هەزاران سالی بەر لەوێ لەم کوردە واری یە دا بون و ژیلن ئەگە شوپە ی میژو ناتوانی و نازانی پێشینی کوردان بە بێ گرتی و گۆل دەر خا ورونی بکاتەو و بێ خاتە نا و بیرو می شکمو بوو تە ئەفسانە کە چی روژگاری ساسانیان زور دور نییە و میژو جوان لە بیریەتی .

لە سالی ١٨٦٣ زایینی بەم لاو قسە ی ورد تر و جوان تریشبو ئەو کە نەتەوێ کورد لە رەگەزی ئاریای یە ئەکە و پێتە بەر چاو .

کولوتیل دو هوسە (Duhoşsek) ئەنوسی : کوردان خودانی جومجومه ی پیرالی سفالن وە زور خەبات گێرو بەوێ و توانا و چالاکی و مەوش و رومەت بەر جەستەن ، مەروفا کاتی کوردانی ئەمرو ئە بیژن ئەکە و پێتە بێر سە کانی خولی ساسانیان یەکان ئەم جۆرە نوسرا وە لە

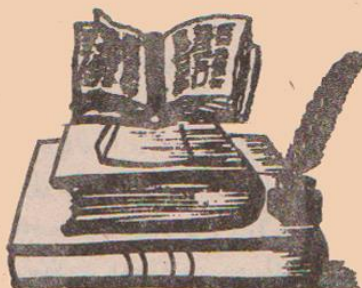
پەندو، مەتەل

يا ئەسالى

كوردى...

وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ لَضَرِبَ لَهَا لِنَاسٍ لَعَلَّهُمْ
يَتَفَكَّرُونَ - ئا بى ۲۱ سۈرەى ھەشر.

يانى : ئەم مىساللار، بىز، خەلىك
دەگىپ يەنە بەلكىبىر بەنەو...

بەناوى خۇداى بەرزو بى ھەمتا :

ھاوړى لەگەڵ شەى باى شەمالى
نيانى پيدە شت وچىيا بەرزو، نەرزەکانى
نيشتمانا، ھاوړى لەگەڵ خورەى ئاوى
کانياو، وھاژەو، قەلپەزەى، تاقەگە
جوانەکانى بەھارى ناو، کوردەوارى ،
وہ چەپکە گۆلى بۆنخوشى، سلاوچىكى پەرلە
خوشەويستپان ، پيشکەش ئەکەين .

ھۆگرانى مۇسلمان و، خوشەويستى
پەندو، ئەسالى کوردى: ئەم بەرنامە
ويژە و، زانىارې چرۆى تازە پشکوتويى،
گولزارى، ھەميشە بەھارى، بەرنامە
کائى کوردستانە، ھيوادارين، بەناردنى
مەبەست و نوکتەى ويژا وەرىو، ھونەرى
و، ئەدەبى جوان ، وە، دەربرينى
پيشنيارو، رەخنەو، پەرسى بۆنويىنى
يارمەتيمان بەن .

لەم بەرنامە پەيدا ، چەن نوکتەى
جوان و، پەندى چاکتان بۆدەگيرينەو
و، ماناکانىشى بۆئىوہى بەريزلېک
ئە دە يەنەو .

قەبى چيژە دای بيژە بى ھاويژە

زورجار ، وە ، لەگەلېک شوين ، ئەمە
روئەدا کەدەر برينى قەى بى تى بينى
و ، بى ، لېک دانەوہ ، ئە بېتەھۆى زيان
و ، زەرە رى زور، بۆھۆکەسە کە ، ئەدرکينى
و ، دەرى ئەبرى و ، نازانى دوايىبەکەى
چى ئەگریتەوہو ، ئاکامى بەکۆى ئەگات ،
بەلکوا ئەبى ، خەلکى تريس توشى ، ئازارو
نارەھەتىو ، زيان ئەکا و ، دەرەدەسەرى و
چەرمەسەرى لى پەيا ئەبى ، ھۆى ئەوہش
بى بەرژە وەندى و ، لېک نەدانەوہى ،
پيش درکاندى ، قەسکەپە ، کەبېجکە ، لە
ھەموزيانىکى تر ، کەھەپە تى ، لە پيش
ھەموشتيکا ، ناسارەزاي و ، ساويلکەى
ئەو کەسە ، ئەگەپەنى کەسەکە ، ئەکات و ،
بەم جۆرە ، لەقورسايىو ، سەنگينى خويشى
کەم ، ئەکاتەوہو ، پەلەى خۆى ، لەناوہەقال
و ، دوست و ، ناسيارداوہ لەناو ، ھەمو
خەلکابەگشتى دینيتەخوارو ، تەنانەت
ئە بېتە ھۆى ئەوہ گالتەو ، گەپى پەى
بکەن .

ديارە ، ھەرکەسپش خۆى لەناو خەلکا

به وجه شهنوازند، هرکاتیک، شیتسر، له وریگا به وه، هه قیان شه که وینه ژیر پی و
هل بکه وئی، له باره ی شتیک، یان، شه فوتی.

مه به ستیکه وه، بدوئی، وه کو پیویسته گویی که وایی پیاوی ژیر، شه وه به، پیش
له، قهقهه کی، ناگرن و، نرخ پی نادهن ده بریننی قسه، هه مو، لای قسه که، لیک
چونکا شه زانن، و ته که ی له روی لیک دانه وه، به راوردی، بکات و، هه لای
وه نییه، ناگای له وه نییه، چ سنگینی و، کاتیک له وه، دلنیا بو،
قازانجیک، یان، چ زیانجیک، یان، چ ثم قسه، کدم و، کوپی تیان نییه و،
مه به ستیک، له قسه کهیدا، هه به، نابینه هوی، دل ئیشان، یان، زیانی،
که وایو، نرخ و، بایه خی گوئی لئی گرتنی که سکی تر، وه، خوشی، به هوی، ثم
قه وه، سه رکونه ناکری، با شه و، جار، نییه.

ته نانهت، زور، جاریش هه ل، بی درکینی.

شه که وئی، که خاوه نی قسه که، شه بیته قسه کاتی شهکا پیاوی ژیر

ثامانجی، گه پ وتوانج و، ته شهرو، وه یا کو به نه جی ده، کاله پاروگیر

له بهر شه وه، به خویدا شه شکته وه و، ناچار گهر نه لی بوگه لی زیانی، بی

شه بی خوی کرو، بیده نگ وکز، بکات. شه ره خوا خاری، زیانی، بی.

پوخته ی و، شاره زای، له لیدوان و، قسه وه که له کورده واریدا شه بیژن: هه وه ل

کردنا، نه که، هه پیویسته کی، گرینگه، تیفکرین شه وسا قسه کردن.

بوراپه راندنی، کارو، باری زیان، به لکو شه گهر چاریکت فریودام کورت مری،

هویه کی، بنه رته ی به، بوده رختنی راسته شه گهر دو جار فریودام کورم مری.

قانی و، هه روه ها، بوسه رکه و تن له زیانا هه روه که نه زانین هه موکرده وه ی شه ده میزد

زور که س شه بینین، هه رته نیا، له، له ده ورو به ری سودو به رژه وه ندی تا به ته ی

به رته وه، که له شیوه ی دواندن و، قسه خوی شه گهر پی مه که رچلونکایی وبه شار

کردنا، به چشنی پیویست، به هیزو، لی هه ل بکه وئی، که له وقاعیده به دور بی،

ها تو، نین و، ناتوانن هه موشتیک، به ری که دیاره هی واش هه به له سودی خوی

و، جی و، له جهنگه ی خویا، به یان که شه بورئی له مر سوگدگشتی و، سروشتیکی شه وه ند

و، یان وه لای پیویست بدوزنه وه و، یان به رزی هه به لانی مرو قایه تی به شه ر

باری، به یان کردنه که یان، له راده ی - دوستی و، جوا میری خوی بو هیچ شتیک

پیویستانییه و، باش نای به نه وه، سه ر وبه هیچ جوړیک وه لانا نیو، له هه موشتیکا

یه که و، نه تیجه ی دل خواز، له قسه کانی بوسودی خوی راده و سنوریک دا لگه نیو

خویان وه رناگرن و، له گه ل شه وه ش، که له پا شه روژیشانه تیجه ی شه و سروسشت

راستی قسه که یان، سورو، سه لمیندراوه، به رزیه ی خوی وجدانی شهوده یه و، نه که

بو یان، ناچیته سه ر، وه له دوا ی دا، هه هه ر وجدانی شهوده یه به لکوسه به ربه رزیسه

توشی توشی و، شکان دین و، واش شه بی، که ری خوی هه له نه کردوه و، به واجبی

مروقا يه تي خوی ههلساوه ، بهلام هه ر
 وهک گوتمان شه جوره کهم به سازه هه ل-
 شه که ون و ، لیک دانه وه وتی بینسی ی
 زوربه ی خه لک هه ربه پی قازانج و سودی
 تاییه تی ی خویانه و ، شه که ربه رزه وه ندی
 خویان پیویستی به وه کرد من وتو
 به له تینن و ، وهک له کورده واری خومان
 شه لئن له خشته مان بهرن ، به وشه رته
 بویان بلوی مانعیان نیه و ، زوربه مهیل
 و ، ره غبه ت شه کاره شه کهن ، ههروهک زور
 جاریندرا وه که یه کیک خوی وهه ست و
 نیستی فیدای قازانج یه کیکي تیر
 شه پی و ، واهه ل ده دیردري که شترجی
 خوی ناگریته وه و ، واهه پی هه ربه یهک
 جاری تیدا شه چی .

شیمه لیره داله وه شه که ری یین که
 شه و کرده وه ، یانی خه له تاندن و فریو
 دانی یه کیکي تر بوسودیکي تاییه تی
 چه ندکرده وه یه کی ناشیرینه و چه ندله
 مروقا یه تی به دوره ، چونکه شه وه ی شیوه -
 یه کی وه ها شه گریته پیش دیاره شه وهه سته ی
 به لاوه گرینگ نیه له لایه کی تریشه وه مادام
 شه وهه سته و لایه و ، ههروه کوگوتمان
 کارو کرده وه ی زوربه ی خه لکیش هه رله سر
 سودی تاییه تی سوربخوا ، خه له تینن هه ر
 داشه نی ونگه یکا ته هوی وریا بونه وه ی -
 هه ل خه له تا وه که ، که شترتوشی شه و -
 هه له یه نه بیته وه و فریوی که سی نه خوا
 به لام شه که ر ها توشه وشته دوپا ته بووه
 و جاریکي تریش فریودرا شترتا وانه که
 له سه رخویه تی و ، بوی نیه گله وگا زنده
 له هیچ که سی تربکا ، چونکه له
 که مته رخه می ، یان ساویلکه پی ، یان

خوش با وهری خویه وه خه له تی وه ، شه که ر
 لایه که ی تر ، بوسوری خوی شه یه وی شه و
 له خشته به ری ، شه ویش بوی بوی
 شه وه توشی زیان نه پی شه پی هه ست
 به وه بکا وریگی پی نه دا .

به تاییه تی که تا می شه و فریو خوار دنده ی
 له پیش داچیشت بوو شه بوپه ندی لی
 وه رگری . لیره داخوینهری خوشه ویستم
 من تاوانی شه و خه له تا خسته به هه مو
 عیب و کهم وکوپیه کانیه وه ته نیئا
 هه رناخه مه سه رسانی شه و که سه که شه مان
 خه له تینن ، به لکونیوه ی راستی شه که و پیته
 سه رشه و که سه که شه خه له تی و ، شه و
 خه له تانه یه که پال به فیل بازه وه شه نی
 جاریکي ترو ، جاریکي تریش به دوا ی شه م
 کاره دا بروا و دویا ته و سی پاتیه ی
 بکا ته وه ، چونکه شه ویش ریگای شه مه
 شه بپینن شه و جارده سته پی کا و ، لیم سوره
 هه موکات وله لای هه موکه سیش شه مه ی بوی
 ناچیتسه سه روهه موکه سی بونا خه له تیند ری
 هه ربه ی دیاره شه و که سه ی
 من یان توشه خه له تینن ، خوی بوی که سیکی
 تر خه له تا وه و ، له وه وهه ده رسی وه ر
 گرتوه .

جا که و ابو له سه ر شیمه ش فره له هه مو
 کاریک ده رسیک وه رگرین و شه که رله نیانی
 شیمه داخه له تانیک یان هه له یهک هه پی
 ده رسی لی وه رگرین و دوپا ته ی نه -
 کدینه وه و ، شه وده رس وه رگرینه ش به هیچ
 جور بفریودانی یه کیکي تر نه خه یته
 کاروشه وهه سته مروقا یه تی و سروشت
 به رزیه ی که به پی ئاده میزاده ی بی
 له که ل هیچ شتیک نه ی گورینه وه ، که

سەر بەرزى لەو داىە ئەك لە فرىودانى
بەكىكى تر، كەشە وىش گىنسانىكە وەك -
ئىمە، بادەرس وەرگرتنى ئىمە بۆدەر
خستنى راستى ئىمە تەلەكوردىمە
پەتى يەئى كەئەللى "مەردى ھوشىا
دەس بەكونى ماریكاناكا دوجار"

پیش لەو بەجینە سەرباسەكەى خومان
ئەمانەوى لەبارەى ئەو پەندەوئامو -
ژگارى يانەو یاس بەكەین كەبا پیرە -
كانمان لە چوارچیووی "مەتەل" یا
بەجورى تەربىیین بەجئ یان ھەشتووە
تائىمەلەرى و پەوشتى ژيانى خوماندا
بەكارىان بىنین، وەبوسەركەوتن لە
ژيان دا، وەزال بوون بەسەرگشت چەشنە
تەنگ و چەلەمە بىكا كەلكيا نائىوەرگرىن .
جالیرەدا زورپىو یستە بزانیین شوینى
ئەوپەندانەلەكۆمەل دا تاج رادەبىكە، وە
ھۆى ئەو كەشەوپەندانەكە بەو چەشنە، دا
ریژراون وەبەناوى مەتەل لەسەرزبانانە
و ئەگەر پێنەو چە، وەج سوودىكى ھەبە؟
ئاشكرا یە بەرەى مەوئ لەروژگار بىكە
و، لەژيانى خیزانى یەو، پىناوتە -
ژيانى ھۆزایەتى، وەلەژيانى ھۆزایەتى
شەو ھاتووەتە ناو كۆرو، كۆمەلەو
گشت جۆرە تاللى و شیرینی یەكى ژيانى
چەشتووە، وە ھەموو چەشنەكارەساتىكى تاقى
كردووەتەو، وەلە ئاكام و، ئەنجامى
ئەو كارەساتانەكە ئىستالەئىبە شرووئەدەن
و لەژيانى روژانەى خۆمانا ھەستىيان

ئەكەین، تئى كەشتووە، وەسوودوزيانى
ئەو ئاكامو، ئەنجامانەى بەوردى لىك
داوئەتەو، وەبوشەوئەسوودو، زيانانە
كەلەو كارەساتانە دپینەدى، بەكەونەپیش چا و
ر وەبەچەشنىكى مەحسوس و، مەلمووس نشان
بەرزین تاباشتر لەپیا و دا ئەسەربەكەن، -
با پیرەكانمان بوھەریەكەلەو كارەساتانە
كەلەرىگای كەدەو، و تەو لەپیا و سەر
ئەدەن شتىكى مونسابیان دوزیو تەو،
و ھەزموونى ئەو كەدەى و تەزىا ھەنەرە،
ياسوود ھەنەرەیان لى نسیبەت داو، و -
رژاندو يانەتە قالىبى جوملە بىكى كورت
و، جوانەو، وەئەو جوملە یەدەم بەدەم
پاریزراو، وەپشت بەپشت ھا تووتە
خوارەو، تاگەپشتووەتە ئىمەو لە -
ئىمەشەو ئەگاتە بەرەدواىى یەكان .
بۆوینە، ئەللىن ئەو سەفەتەكەلە

ھەرىئەسانىكا و جو دیان ھەیدەو جورن
جورى بەكمیان، پىیان ئەو تەرى سەفەتى
چاك، وەجورى دوو ھەمیان بەسەفەتى
خراب ئاوتەبىرین، چاكى و خراپى ئەو
سەفەتەش كە زورتر ھەمیان بەسەفەتە -
كانیان كە مەترەدە رەكەوتى، واتە بەشكى
كەم ئەدەمى زاد، لەوانە یەكەلە -
سەفەتى خراپى خۆى بزانی، ئیعترا فىكا
كەفلا نەسەفەتى خراپە، وەلەم بارەو، -
پیشیان و توویانە: "كەس بەدوى خوى
ناللى ترشە" واتە ھىچ كەس كەدەو، و تەو،
خو، خەدى خۆم بە خراپ نازانى، و ھەو
و ھالەم بارەو، و توویانە: "ژو ژك -
ئەللى لە ییچووى مەن ئەر موشل ترلە
كەچى ئەبىنین پىستى
بەدەنى (ژو ژك) ھەموى پەرلەدروى -

ژاراوی به، وه هیج گیان له بهری ناویری
نزیکی بکه ویتوه.

له مانا و مه زموونی شه و دو مه ته له
بو مان ده رکوت که پیا و مه عاییبی خوی
له پیش چا ویه و نه، به لام شه و عیبانه
که له خوی دا هن شه که له خه لکی ترا بین
به چاکی شه یان بین، وه ها که پیشینان
به چه قیقه ته یان زانیوه، وه بو روون
کردنه وه، چه سپاندنی مانا و، مه زموونی
شه و چه قیقه ته، مه ته لکیان به و چه شه
که له ژوره وه لکیان دایه وه، له چوار
چیوهی جومله ییکی کورت و، ریک و پیک
و، جوان دادروست کردوه، وه وتویانه:
"قل به قل لهی رورهش".

شا کرایه شه مه ته له به نه رهت دا
بو خسته پیش چاوی به کئی له مه عاییبی
کو مه لایه تی، دارژا وه که تا که کانی کو مه ل
به چاکی له مانا و مه زموونه که یورد بینه وه
وه به و عاییبی خویانه بزانه، وه به هه موو
هیزیکه وه، هه ول بدهن بو له نا و بردنی
شه و عاییبه، وه تا کانی که خویان خا و نهی
شه و عاییبه، خه لکی تر، به و عاییبه وه
لو مه و، سه رزه نش نه که ن.

بی گومان ریک خستنی شه و مه ته له
له چوار چیوه ییکی وه ها ساده و پرمانا و، خراپا شه ریکن، وه کاتی بیانه وئی به و
مه سو س دا، که تا موژگاری ییکی به رزو، سیفه ته خراپه یه کترعه ییدار بکه ن، "قل"
به نه رخه لکه شه و ه شیه وه، بو تا که کانی کو مه ل
کاری کی ئاسان نیه، به لکه به ره میکی
که وره و، پرسوودی بیر کردنه وه و، لی
کو لینه وه ییکی وردو، زیرانه یه که
با پیره کانه مان له دریژه ی روژگا راهینا و -
یا نه ته ده س، وه به یادگا ربو ئیمه به جیان
هیشته وه.

شینجا بزانه ن له نا و شه وه موو ه گیان
له به رانه دا، بوچی "قل" کرا وه به
مه و زوعی شه و مه ته له، وه رهنگی "رهش"
یش به نه قس و عیب درا وه ته قه له م؟

وه گو شه زانه ن قل یا قالو، یا وه کو
مه لکی و عشی و کیوی به، به لام که متر
له ئا وه می و، ئا وه دانی دووری شه گری
وه زور تر له کو لان و، هه وشه ی مالان دابو
به ده س هینانی خوارده مه نی شه سو ریته وه
وه زور شتی تریش وه کو: سا بوونو، هیلکه و،
گوشت و، کو لیزه و پیه کانیان له
ده و روبه ری مالان شه دزی، وه که م که س
هه به که قل یا قالو، نه ناسی و، به خوو
ره و شتی نا په سندی ئاشانه بی، وه هه ر
وه ها شه موو که سی شه زانی که قل روومه -
تیکی رهش و نا شیرینی هه به، وه دیاره
رهنگی (رهش) یش که دزی رهنگی "سپی"
به له گه ل تاریکی یا شه که ویتیه که، وه -
تاریکیش به لای با پیره ئاری یه کانه وه
شتیکی شووم و، نه حس بووه.

له ولتیک دانه وه، شه و مان به
ده ره که و ی که با پیره کانه مان، تا ج راده -
بیک بیرو ردو، تی که یشتو و بوون که به و
نیشان دانی شه و که سانه که له سیفه تیکی
خراپا شه ریکن، وه کاتی بیانه وئی به و
سیفه ته خراپه یه کترعه ییدار بکه ن، "قل"
یان کردوه ته نموونه ییکی مه محسو س، وه
شه و کاره نا شیرین و، نا په سنده یان لی
نیسه ت دا وه، وه شه و په ندو، ئا موژگاری به
به نه رخه یان به سووره تی مه ته ل ده ره یینا وه
بو شه وه هه مو که سی به دو بار کردنه وه و، -
جوانه، له خوی بکو لیته وه و، سیفه تی چاک و

● زوانی ههلبهست ●

ئەشقی ئەم ناوێ بۆ هەندێ کەس هۆی لە بەکارهێنانا هەبە، وە ئەوەش زوانیکە
سەر سوڕمان بێت و، ئەم پرسیارە لە کەله‌شیرا بەکار دێت، بەکاریش ئەبێت .
بیریانابێ، بۆچی زوانی شیربێجگە لەم لەهۆنەری شاعیریدا بێژە گەل هەر ئەو
زوانە وایە دەتوانین شتێترە؟ بۆ ئەوەی ئەركەیان هەبە کە دەنگ و ئاواز لە
بەم پرسیارە وەلام بدەینەو، ئەشقی لە موسیقی و، خەت و، رەنگ لەنەخشاندن
سەر ئەتاوێ دورێگای بەکارهێنانی زوان- هەیانە.....

کەله‌یه‌کترجیان، لیکیان جیاکەیی نەو، زوانی وتار زوانی ئاواز و قسەش،
باش سرنجیان بدەین: هۆی لایەردنی یەک نییازی کۆمەڵەیەتی یە .

کەرەسە کار و کردەوێ یە بۆ یەک سودی
١- زوانی وتار:

زوانی وتار شتیکە بۆ دابین کردنی ثانی و، لەبەرچا و گیراو .
پێوەندی لەناوەتەکی بەره‌ی یەک خۆدی کەرەسە لێرەدا پلەیه‌کی نییه‌، تەنیا
کۆمەڵە، ئەمەش بەهۆی بێژە و بێژەگەلەو بۆ ئەوەیە کە مەبەست و ماناکە جوانتر و،
مانای جوربەجورگەل کە وایە بیرایە باشتر راگەیی.

بیخاتە ناو مێشکی کەسانی ترەو . بەلام هه‌لبه‌ست هونەرە، مەبەست

زوانی نووسینیش بەو گشتە جیاوازی لایەردنی نییازگە لی سەرەتای و ئەو
یەو، کەله‌تەکی زوانی وتاریدا هەیه‌تی تاوێ واتییداین نییه‌، بەلکۆلە
بێجگەلە نووسینی ئەم زوانە وتاری یە شیرانییاز گەلی بەرزتر و، جوان و،
بەواتای ترگۆڕینی نیشانه‌گەلی بیستن نەخشیلانەتر لەکارایە . مەرووف
بەنیشانه‌گەلی پێین " دیدەنی" شتێتر راگەیانندی هە ستگەلی دەرونی یانی:
نییه‌ . دەرختنی ئەوێ وای لەهەناویشی دایە

٣- زوانی شیر و هه‌لبه‌ست : نییازی هەس . هە رۆامرووف نییازی هەیه‌

ئەشقی بزانیان زوان یەک بەشقی ترێ کە ئەم هەستگەلە بۆ مرووفی تر بلی و،

بوی دوبات کاته وه و خه لکیش لسم
 جو ره هه ستانه داله تهک خویدا به شدار
 بکات . که و ابو هونهری شاعیری
 بریه تی به : له وهی والسه هه مو
 تایه تییه کانی بیژه چ له فزی یان ،
 هه ستی و ، دهرونی بیت بو یزوتنه وهی
 خه یال وهه ناوبی ، یانی : به دی هینانی
 حاله تی دل و ، دهرونی که له بیرومیشکی
 بیسیارانان گلپه هه ستینی و سودیان
 پی بگه یینی ، که وایی ته توانین
 بیژین : هه لبه ست که لامیکه خه یال
 بزوین .

خه یال :

شه لئین : منالیکه وردیله ، شهی ویست
 ساقه ته گهنمه شامی یه که له ریشه وه
 له زه وی هه لکه نی و ، ده ری بی نی ، به لام
 هیزی پی نه ده شکا و نهی ته توانی
 ریشه کیشی کات ، تاسه ره نجام به
 نقه نقیکی زور شه و ساقه تهی به
 ریشه وه هه لکیشا ، به خویشی و پیکه نینه وه
 به باوکی وت :

باب به ! چاو ، چاو چلون به ریشه وه هه لم
 که ند ، باو کیشی بو شه وهی زییا تر
 دلخوشکات ، وتی : تا فهریم کورم
 شوکر تو بوویه پییا و ، ووزه و ، هیزت

زور بووه و ، په ره ی شه ستاندوه !
 کوپه ور دیله که خوئی قهف کرد و کوتی : باب به !
 زه وی به گشتی سه ریکی شه و ساقه ته گرتبو و ،
 منیش سه ره که ی تر ، شه ونه ی لی نه ویم تا
 به سه ره ویدا زال بوم و له ریشه وه ده رم ،
 هینا . شه م قسه که به زاری شه و مناله دا
 ها تووه ، هه ره شه و خه یال خه یالیه ، شه و
 مناله به وزه ی خه یال به خه یالی خوئی زه وی
 به و هه مووه هیز و که ش و فشه وه که هه یه تی ،
 به دژ و دوزمنی خوئی دانابو ، خه یالی
 کردبو و ، بیروزی و ، زال بونی خوئی
 به سه ر گشت زه وینا ، دا بووه ، قه لم و به و
 هوییه وه ، دلی خوئی پر کردبو ، له شای و خوشی
 و ، هه ستی به وه شه کرد ، واپتی گه ییوه و ،
 پیای لی ده رها تووه .

میسالی تر : شه و رودا وه یه که له به ره
 به یانا روی داوه شه ته وی بو دوسی خوئی
 تاریف که ی ، به م جو ره ده س به قسه شه که ی :
 " کاتنی شه و دا ها تو ، و پوژه لالت و گزینگی
 ره زده ی تا و دای له ده م که ل "
 شه مه زوانی وتاره ، چونکا له واهه وینی
 خه یال نییه ، به واتای تر که لامی خه یال
 تا وی له وانییه . شه یسته با شه م قسه و ،
 نوکته یه ، له زوانی نیزامی گه نه وه ی
 کوپی ره شه ی کورده ، وه ، بیستین :

سپیده دهم چو دهم بهر زده سپیدی
 سیاهی خاند حریفی نا ثومیدی
 هزاران نهرگس شهز چه رخی جهانگهر
 فرو شود تا بهر شامه د یهک گولی زهر
 شه مه هدر شه و مانا یهیه: "کاتئی
 شه و داها ت و، رۆژئا و ابو....." شاعیر
 لیسه له ۆزه و، هیزی خه یال یارمه تی
 وه رگرتووه، کاتئی شه له نهرگس و گولی
 زهر دقه شه کات مه بهستی نهرگس و، گولی
 زهر دی دهر و، دهشت نییه، که له باخچه و،
 که ژو، کۆدا شه پروین و، شین شه بن
 به لکومه بهستی شه و له نهرگس، شه ستیره
 وه، له گولی زهر دیش مه بهستی تیشکی
 رۆژو، خۆره تا وه، شاعیر ئیسه شه باته
 نا و گۆمی بیرو، خه یال شه وه. سپه تی و
 بۆنی خۆشی گولی نهرگس وه ههروه ها
 گولی زهر دی جوانی باخچه مان دهیشتیه وه
 بیر، وه دهر وازهی دنیای خه یال مان
 بۆ ئا و له ده کاته وه.
 - که وا بو، بیژه گهل ته نیابۆ
 دیاردی کردن بۆ شگهل و، کار و کرده وه
 به کارنا برین، به لکو ئه بی حالت و،
 خه یال که لیک بخه نه نا و تیشکی ئینسانه وه.
 به هۆی وزه ی خه یال که ئینسان
 دار وهک خۆی شه بینتی و، شه زانتی و، یان
 له نا و دارا هه موی سرشت، وه، له نا و

شهنگوسی ئالادا که له بیان میزدانرا وه،
 قهراخ تاقه راخی یهک نیشتمان و،
 زیدی خۆی شه بینتی وههستی پئی شه کات.
 به واتای تر شه توانین بیژین
 شاعیر به هه لخراندنی بیرو هیزی خه یالی
 ئیسه باش تر شه توانتی ههست و شه ندیشه یهک
 که گشت لهش و شه ندای می داگرتووه بیخاته
 نا و بیرو، میشکی ئیسه مانا نه وه، له
 ئاکام
 له توندو، تیژی شه وه که م کاته وه
 و، دلی ئارا بگری.
 که وایتی، هۆی شه وه که شاعیر دهس شه کا
 به هۆینه وهی هه لبه ست یهک نییازی
 دهر وونی یه، نییازیکه سرشتی له گهل
 خۆین و، رهگ و، بیست و، ئیسقا نییدا
 تیکلاو بووه و، خۆبه خو بووه ته خۆی خۆی
 هه ر که سیک له کاتی خه م و، خه فته و،
 شایی و، شینا، شه نوار تی و، شه که ویته
 بزوتنه و تا ها و دهنگ و ها و پهنگ و ها و دل و
 ها و زوانیک بۆ خۆی په یاکات و، --
 له شایی و، شینی خۆیدا به شدا و ی بکات.
 شاعیر به وزه ی بیژه گهل هیزو، توانای
 خه یالی ئیسه مانان بیدا ره کاته وه و،
 شه و ده مه ئاسوده شه بی و، پشویهک شه دا و
 له دهس خه فته را شه کا و وه نه وژیک شه دا و،
 ئیسه مانا نیش له خه وه نوچکه ی بی ئاگای
 را شه چله کینتی و بیدا رمان شه کاته وه.

هزن و، قافییهیان: شل و، پاشل : خۆینه .

شاعیر بۆئوه بتوانی خهیاڵ و،
بیرو ئه ندیشهی ئیتمه مانان را چله کینۆ،
تهکانی پتی بدا . له دنیا ی پهنگاو، پهنگ
و، نه خشینا، بهندو، باو، و، شاهنگ
و، ئاواز گهلی خهیاڵوی بۆئیمه ئه نوینی
و، سرنجمان بۆلای ئه وانه را ئه کیشی،
له وه زن و قافییه یارمه تی وه ئه گرتی و
خۆیشی ئا و ئه و به نده وه . شاعیر ئه توانی
بۆ به یانی کهف و کول وه له چونی ده رونی
خۆی، له نا و، وه زنگه لی جۆرا جۆری زوانی
کور دی، جوانترین ئه وانه بۆخۆی له بهر
چا و بگری.

هه رچه ن ئه کم، ئه و خهیاڵی پتی مهستم،
بۆم ناخریته نا و چوارچیوهی هه له بستم!
لێک دانه وهی ده رون، قسه ی زمانم
بۆچی وه ها دورن له یهک نازانم؟!
ئهم و یست ده رون بکرا یه وه، وهک تومار
ده رکه و تایه، دنیا ی، جوانتر، له بههار،
ده رکه و تایه : ئا واته هیوا، خه وینین
پرشنگدار تر له ئه ستیره ی قوبه ی شین!
ده رکه و تایه : مانای مانگی ده ریایی،
که نه رمه با، له روی ئه دا ئه سپایی،
ده رکه و تایه ئه و دنیا یه که شیعر ی
بی فرمیسکه و، زور تر له فرمیسک ئه گری
زه رده خه نه ی بی ئا وینه ی ده کو، چا و
تیزگی که ئه دا رونا کتره له هه تا و!
به لām ئه فسوس! که ئه و شیعره جوانانه
با لدار یکن، جی نا هیلن، هی لانه
له نا وه ئه جریوینن، ئه خۆینن
هه رگیز قه لم به کا غه زانا هیلن!
ها و دلی و ها و زمانی :
هۆنراوه له راستیا، کاتی به ئه و

به لām یه کێک له هۆنه رگه لی گرینگی
شاعیر ئه وه یه، که، به وه هه مو وه کۆسپ و،
قورته ی وادینه سه ر پێگای، پێگای خۆی
بپێ و، هۆنرا وه کانی خۆیی، وه ها به
زمانی، و تار و، زوانی په خشان نیزیک
بکاته وه، تۆبلی و، و ابزانی هیچ جۆره
گری و گولێ له کارانه بووه . له مابه ته وه،
خوشیه ک پو ئه کاته بیسیار، هۆی ههستی
وزه و، شاره زایی و، کارایی یه که، که
هۆنه رله هۆنینه وه و، ماشه ری، جۆلای
جوانانه وه و، نواندنێ که لاما نیشانی
دا وه . دورست وهک سه ما کارێ که هه رله و
کاته ی وا خه ریکی سه مایه، زور وه ستایه
گشت له ش و، ئه ندامی خۆی ئه بزوینتی و
دی و، ده چی، شاهنگ و، بارستای و، -
بار ته قایی و، وه زنی موسیقای، پهنگ و،
پوی ئارام و، بی پشو سوار بونی خۆی
بنوینتی و به زه ی له سه ر لیو بی و، بینه رانیش
بخاته نا و ئه م خهیا ل و بیره وه، که، تهکان
وها ت و، چۆی ئه و، زور ها سان و له سه ر

پەرى دواپىلەي خۇي ئەگات كە بتوانى
 ھەست و، بىرو، خەيلىك، كەلەوا
 ھەيە بەباشترین پىگابەخەلگى تىر
 پاگەيىنى، ئەوۋى ھۆنراۋە لەمىشكى
 ئىنسانا ھەلغىنى، چ يەك ھەستى
 جوانى يان، ناشىرىن و دزىئو، ياپەك
 ھەستى دەرونى ھەلچوانە ۋە، كەف و
 كولانە، يا، يەك دەردو، رەنجى بەر
 دەوام بىت. بەلام مەرجى بىنەرەتى
 ۋەرگرتنى ھۆنراۋە، شىتى ترە، شاعىر
 ھەرچە ن زىيادلەنا ۋە بەرەي مەروفا
 ھا و دەرد پەياكات، ھەربە ۋە ئەندازەش
 قەدرى ۋەرگرتنى قەشى زىيا ترەيى.
 جالەبەر ئەمەيە كەنابى تەنيا بودلې
 خۇي، ۋە، بۆلەردنى تەنيا ۋە، دل تەنگى
 خۇي ھۆنراۋە بھۆنپتە ۋە.

كام مەروفا كەنەيە ۋى ھاۋدەنگو،
 ھا ۋرەنگى بۆخۇي پەياكات؟
 ھاۋدەنگى كەرتىزى ئەۋبزانى ۋە، ئەۋىش
 بەۋجۇرەي ۋاھەيە بىناسى؟ ھەر ئەم
 ھەستەيە ۋاشاعىر بۆھاۋدەنگى ۋە، ھاۋ
 دەردى ۋە، ھاۋرەنگى راۋەكىشى.

ئەم ھاۋرەنگىيە خۇي گەۋرەترىن
 مەرجەبۇھا ۋەنگى، چونكا، كاتى
 شاعىر زوانىكى ئاشاشنا ۋە، نەناسىاۋ،
 يا، مەرموز، يا، نامۆ، ۋە، خۇنەگرې
 ھەيى، ئەدەردى خۇي، ۋە نەدەردى.
 كەسانى ترەگە بتوانى بەيان بىكات.

نیشانەي ھۆنراۋەي باش ئەۋەيە
 كەلە بىستىن ۋە، خۇيىندە ۋەي مەروفا ھەست
 بىكات ۋە، ۋابزانى ئەۋەي ۋاشاعىر ئەيلى
 دەرد، يا، بىرو، ئەندىشە يەكە، ناسراۋ
 ۋاشاشنا، كەھۆنەر، بەيەيانىكى ھۆنەر

مەندانە رازاندويە تەۋە ۋە، گىيانى
 كەردو، كەردو بەيەريدا.

ئەرى ۋايە: تاشا غىرنەچى بەتان ۋە،
 پۆي ژيان ۋە ژىنى بەرەي مەروفا
 ۋە دەردو رەنجى گەل ۋە، ھۆزى خۇي
 نەزانى ناتوانى لەنا ۋە ۋە ھاۋدەرد
 ۋە، ھاۋرەنگى بۆخۇي بەدۋىتە ۋە، تازە
 نايش تۋاننى لەدل ۋە، ھەناۋى ئەۋانە
 شۆيىنى ھەيى. ھۆي پىروز بونى ھەندى
 لەھۆنەرەن كەتەنەت دۋاي چەندى
 سەتە ۋە لەۋلاي چەندىن كەۋشەن ۋە،
 سۈرە ۋە لەگىيان ۋە لەشى مەروفا شۆيىنى
 ھەيە، ئالىرەۋەيە ۋە ۋە ۋە ۋە ۋە ۋە
 نا ۋە دل ۋە گىيان ۋە لەشى خەلگە ۋە، كاتى
 دەردو، ئۆف ۋە، ئىشى رويان تى بىكات،
 ئۆفنى كەھەمۇ كەسى نا ۋە ھۆزى پىي بزانى
 بەيەيانىكىان ھەيى ئاشاشنا ۋە، ھۆنرەندە
 ۋە، روناك ۋە، راست ۋە، راستە ۋە، ۋە،
 پى گرى ۋە، گۆل ۋە، خۇمانە ۋە، دوستانە ۋە،
 خۇما لىبانە ۋە، ھۆزە ۋە، كوردانە ۋە،
 ۋە، مەردانە

ساكلى ۋە تازە:

بەكوردى ۋە كورتى، زامانى ھۆنراۋە،
 زامانىكى تەرو، پاراۋ، بزاركراۋە،
 ۋە وردو ھاۋرەۋە، سرنج راکىشە، لەۋ
 دا، ھىچ جۆرە تەۋەزەلى ۋە، چاۋنوقاندن
 ۋە، لارى ۋە، كۆپرە رى تىدانىيە، چونكا
 ھەم مەبەست ۋە، ھەدەف ۋە، ئامانج، لە
 ھۆنراۋەدا وردترو، بەرز ترە زامانى
 ۋە تارو، پەخشانە، تازە چاۋنۋارى خۇيە
 ران ۋە، بىسياران لە ھۆنراۋە زىياترو،
 پترە، ھەرلە بەرئەم وردى، چاۋنكىلانە
 يەتتى ۋە، ۋە دل ئەنىشى ۋە، لەبىرە ۋە

رېدا ، ئەمىنپېتەو ، ۋە ھەرلەبەرئەمەشە
واشۇيىش ئەكا تەسەر زمانى ووتسارو ،
پەخشان .

ئەشئى سرنجى ئەمەدەبىن كەبىژە
ۋەك كراسەو ، ماناش ۋەك ئەندامى
ھۆنراۋەيە ، ئەم مانايەبە لەش و
كېيانشىش نۆپىندراۋە ، بەرگى جوان لە
ئەندامى ساغ و ، مۈتەناسىب باش

ئەكالتېتەو ، كاتتى بېژەي لىنج وليق
و ، نامۆو ، رەمەكيا ئە ، بۆ بەياني ،

ماناگە لى زوربىلىندو ، پايەبەر ز لە
بەر چاۋ بگرىن ، يا ، ماناگەلى ھىج
و ، پوچ لە گول بەرگى بېژەگەلى پتەو
جوان بنويىن ، كارى نارەوامان
كردو ، چونكەبەم ئىشەي خۇمان يىا
لەشمان لە پوشتىنى بەرگى كسورت و
تەسك وتەنگ رەنجانوۋە ، يا ، پارچەي
بەنرخ ورەنگىنمان ، بەفېرۆ داۋەو ، -

كردومانە بەبەر بەژن وبالاپەكى لارو
ۋېرا ، ۋەئەم ھەردوکارە كەردەۋەپەكى
بىي ئاۋەزانەپە . كۆرئى لەرەخەنگىران
و ، ناڧىدانى قسەلەبەر زىرى بېژەپە
سەرمانادا ، چەنەدرىيىيان كەردوۋە -

كۆرئى تىرىش لە بەنرخ تر بونى بېژە
بەسەرمانادا چەنە ويرغەيان كەردوۋە ،
بەلام ئەۋەي وارا ستەو خۇدبېتەبەرچاۋ ،
ئەۋەپە كەبېژە و ، مانا ھەردوگ لى
پەكترن و ، بارستايى و ، بار تەقاي
لەنيوان بېژەو ، مانادا ھەپە .

ئەۋانە ، كەتەنپالەبەر بېژەگەلى
جوانتر بەبەر زىرى ھۆنراۋەپەك بەسەر
ھونراۋى تىرەكەم ئەكەن ، ۋەك كەسانى بەزەۋوق و ، دىش پەسە ند كەئىۋەي زىرەك
ئەچن ، كەكاتى دىيان وامرۇڧىك بەرگى و ، نۆكتەسەنج بن ، ئاۋرىكى لىبەندەۋە

باشتر وجوانى تىرى لەبەرداپەلەخەلكى
ترې بەباشتر بزانن ، ئەۋەي وازاندارو
و ، سەلمىندراۋە ئەۋەپە ، كەھۋى پېك
ھېنانى بار تەقايى لەنيوان بېژەو ،
مانادا ھەبونى چەشەو ، چىشكەپە ،
ئەۋىش چىشكەي پىڧوك كراۋ ، كەۋزەي
دەرگى ئەم بار تەقايەي ھەپى .
مەمەد سالىح ئىبراھىمىي مەمەدى

ۋىزاۋەرى

ئىمەئەمانەۋى شىگەلىك بېھىننەكايەۋە
كەخۇپىندەۋارانى روناك بىرپىيان خۇش
بىت ، بەۋردى ، لە بەرىكەۋە ، لەماناي
ۋىزاۋەرى : "ئەدەبىيات " بەتىكراۋ ،
شىعر ، بەتايىبەت ورد ، دەپىنەۋە ، بە
ۋردى ، مەيدانى ، مەبەستگە لىچۆر بەجۆر
كە ، ئەدەب و ، شىعر ، بالى بەسەرا
كېشاۋە ، دەخەپنە ، بەرچاۋ ، ۋەئامانجى
ھۆنراۋ ، ۋەدەب بەرپىرىسىارو ، -
ۋەمەسئولىيەت و ، ئەركى سەرشانى
شاعىرو ، ئەدىب ، ۋەئەم جۆرەشتانە ، چەتەۋى
و ، نەتەۋى شوپىن ۋەسەرى ، ديارو ، نسا
ديارى ، ھەموكولتېن و ، قوۋبىنى ژيانى
كۆمەل و ، نەتەۋى ، ھەرمەلەبەندوجى و ،
شۋىنئىكى تيا ديارە ، دەھىننەئىرپىر كىڧى
قەلەم ، جا :

قەلەم قوربانى نۆكتەبەم دەبىرە شوپىر ۋەگوفتار
ۋەكوحاتەم ، دەبشكېنەخەزىنەي چەۋەدرى -
ئەسرار .

بلى ئىمەتتى دەكۆشىن كالتى ئال و ، ۋاللى
جوانتر بەبەر زىرى ھۆنراۋەپەك بەسەر
ھونراۋى تىرەكەم ئەكەن ، ۋەك كەسانى بەزەۋوق و ، دىش پەسە ند كەئىۋەي زىرەك
ئەچن ، كەكاتى دىيان وامرۇڧىك بەرگى و ، نۆكتەسەنج بن ، ئاۋرىكى لىبەندەۋە

چرای سوزی گهرم وئاھی ساردی، شـ... و
چهری دیوہ خانی دلی سازدہ کاو، بے شوین
"شہ ماتہ ویلہی" دا گہری، بے لام شہم
لہ کوئی و، شہ و، لہ کوئی !
خویندہ وارانہی بہریز "شہدہ" وہا کہ
دہ زانن و شہیکی کوئہ لہ زمانی عہدہ دا
کہ ئیستا بہ تیکرالہ ہہ مونا و چہی ئیمہ کہ
زمانہی عہدہ شوینی تیا کردہ ہہ ربہ و
مانا یہ، بہ کار دہ بری لہ زمانی تورکی،
پارسی و، لہ زمانی کوردیشدا، شہدہ بہ
مانای: "دہ فرو، شہ مان و، خووان" ہ، -
چونکا ئینسان خوار دہ مہنی و، پی خور،
دہ کا تہ نیو زہرف و، دہ فروئا مانہ و، -
ہہ روہک فیکرو بیروئہ ندیشہ و، زانستی،
خوی لہ سفرہ و، دہ فری و تار، دادہ نی
تابہ واتہی: ^{مان} ئیانی بکات و، نیشانی
بدات، شہ وہ بہ کہ لہ زمانی عہدہ بی دا
بہ سفرہ شہ لئین: "مادہ" شہ وہی کہ بہ
تایبہ لہ ئیرا نادہ لئین: "ادبیات" لہ
خودی زمانی عہدہ دانییہ، بہ لکوئہم
بیژہ و، کہ لیمہ یہ، شہدیانی تورکی
عوسمانلی دایان ناوہ جاعہ بیی جییہ؟
خوزمان و شہدہ مولکی کسیک نییہ، بہ لکو
وہ کو، چہ شتی تر، ہی ہہ موانہ، بزانی
دہ توانین بیژین: شہدہ و، شہدہ بییات
ویژہ و، ویژا وہری بویوندہ ندی نیوان
ئینسان و، فیکرو، شہ ندیشہی بہری -
مروقدہ و شہم ہہ ودا ہہ وریشمینہ یک،
یہ کی، شہ فرادی کوئہل بہ یہ کہہ وہ
دہ بہستی، کہ وایہ، ویژہ و، شہدہ،
ہویہ، نہ چوئ یہت، بہ لکو چوئ یہت،
وا، لہ، مانای "ہونہر" دایہ، جا
دوستانی شہدہ ب دوست و، تی گہیشتو،

شہ مانہی وائہ مرو، وسہینی گوتراون
و، دہ گوتری، بہیانی سادہی زمانہی
عیلمی شہ مروی دنیا یہ، کہ بہ چہ شنیکی
تازہ و، رونا کہ لہ باسی بہر جاوی ئیمہ
دہ کوئیتہ وہ و، تہ حلیلی وردی وای دہ
کات کہ ئیمہ بزانیان مانای شہوشانہی
کہ، لہ عہدینی موئکل یونا ہہ موروزی لہ
پیش جا ومانہ و، لہ گہلی کارمانہ،
چیہ! تایہم جورہ چینی خویندہ وارو،
خویندکارو، قہلہم بہدہس، خوئیان
بناسن و، شہرکی شہر شانیان، دیبارہ
گرینگترین قوئاغی زین و، بونی
ئینسان، "خوناسینہ" و ئیمہ - بہ
تایبہت لہ بہر خوئ نہ ناسین زور شتمان
نہ ناسیوہ!
تہ بارہ کہ لآہو جہلہ ل خالیق، حذرہ تی
محہ مد پیغہ مہری مہ زنی ئیسلام چہن
شرین و، کورت فہ مویہ تی:
ہہ رکس خوی باش بناسی خودای خوشی
باش دہ ناسی واتہ شہ گہر مروئف خوی باش
بناسی ئیتر بؤ کہس سہرنا چہ می نیپتہ وہ
خوی بؤ خوی و خزمہت کردن، بؤ بہرہی
موسلمانان تہر خان شہکات و، بہس و،
تہ نیالہ راست خودا و بہدی ہیئہری
جہا نا تہ سلیم شہی .
شہوش کہ شہ فلانون و تویہ تی: پرو، خوت
بناسہ ہہر شہمہ، دوپات، شہکاتہ وہ
واتا: خوت بؤ خوت بہ تالہ کزی و کہ ساسی
و، ژیر چہ پوکہی نہ فسی ئامارہ رزگارت
بی

نهلف و بی

بزار کراوی

کوردی

به ترتیب به صورت حروف صدا داری - ه - و در متن الفبا و خط وجود دارند و به دنبال حرف دارای حرکت نوشته میشوند .

برای نمونه : گند - گشت - کرد - بصورت : گه نه دگه ند - گونه د - گورد - گوشت - گیش - در رسم الخط کردی نوشته میشوند .

در مورد حروف الفبای کردی و صدا و تلفظ آنها باید به تذکرات زیر به دقت توجه کرد و آنها را در حین تلفظ متن باید رعایت کرد :

حرف ژ

۱ - حرف (ژ) - همان همزه فارسی است که یک حرف بی صدا می باشد و همواره بدنبال و یا قبل از آن یک حرف صدا دار می آید .
مثلاً " کلمات : امر ، آزاد ، انسان ، امید و مامور به رسم الخط کردی بصورت ئه مر ، ئارد ، ئینسان ، ئومئید و ، مه ئمور ، نوشته میشوند .

حرف الف

۲ - حرف الف (ا) ، یک حرف بی صدا است و همواره در وسط یا آخر کلمه قرار می گیرد مانند : بار و دارا .

حروف ث ، ص ، ط ، ذ ، ض ، ظ

۳ - حروف ث - ص - ط - ذ - ض - ظ در کردی بکار برده نمی شوند زیرا صدای مخصوص آنها در کردی وجود ندارد .

در کردی بجای " ث " و " ص " حرف " س " و بجای " ط " حرف " ت " و بجای " ذ " و " ظ " و " ض " حرف " ز " بکار برده میشوند ، گاهی این حروف در اسامی اشخاصی بکار برده میشوند که جنبه استثناء دارد و بهتر است اصلاً " بکار برده نشود .

حرف ر

ئ - ا - ب - پ - ت - ج - چ - ح - خ - د - ر -
پ - ز - ژ - س - ش - ع - غ - ف - ق - ک -
گ - ل - ل - م - ن - و - وو - ه - ی - ی -
ه -

در میان حروف فوق ا - وو - و - ی - ئ ، همیشه صدا دار و حروف ئ - ب - پ - ت - ج - چ - ح - خ - د - ر - ز - ژ - س - ش - ع - غ - ف - ق - ک - گ - ل - ل - م - ن - همیشه بی صدا و سه حرف - و - ی - ه ، گاهی بصورت صدا دار و گاهی بصورت بی صدا بکار برده میشوند .

پیش از هر چیز باید دانست که الفبای کردی از لحاظ نشان دادن صداها و ، درست تلفظ کردن کلمات به مراتب از الفبای فارسی دقیق تر و کامل تر است و کلمات کردی همانطور که نوشته میشوند تلفظ هم میشوند و نمی توان یک کلمه را به چند صورت خواند زیرا حرکات زیر (-) و زبر (-) و پیش (-)

۴- حرف (پ) - همان حرف "ر" در فارسی میباشد ولی غلیظ تر از حد معمول و بهمان صورت که برخی از سخنرانان ادا می نمایند تلفظ میشود مانند: "شَهْ". که پ، که پ، که پ.

حرف ق

۵- حرف "ف" - صدای واو فارسی و یا "ف" انگلیسی را دارد مانند "گف" به معنی صدای بال بهنگام پراواز و یا گلوله: بهنگام طی مسافت.

حرف ل

۶- حرف (ل) همان حرف (ل) میباشد که غلیظ و شبیه به (ل) الله در عربی و آل در آخر کلمات انگلیسی تلفظ می شود مانند سال و گال.

حرف و

۷- حرف (و) بدو صورت تلفظ میشود. الف - و - صدادار که صدای ضمه عربی و پیش فارسی (و) را میدهد و معمولاً در بین دو حرف بی صدا قرار می گیرد مانند "گورگ". ب - بی صدا که مانند واو عربی تلفظ میشود و معمولاً پیش یا پس از آن یک حرف صدادار قرار میگیرد مانند: "جهور" و "وام" که در مثال اول پس از حرف صدادار "ه" و در مثال دوم پیش از حرف صدادار الف قرار گرفته است.

۸- اگر حرف صدادار (و) کشیده تلفظ شود به صورت دو واو نوشته میشود یا وَو

حرف و

۹- حرف (و) همان واو مجهول فارسی است که در کلمات "خود" و "خوش" فارسی وجود دارد.

حرف ی

۱۰- حرف (ی) هم مانند (و) گاهی به صورت حرف صدادار است چنانکه در کلمه (پیر) است و گاهی نقش حرف بی صدا را دارد چنانکه در کلمه: سهیل (سَیْل) دیده میشود.

حرف ی

۱۱- حرف (ی) که در فارسی یا مجهول گفته میشود، مخصوص کردی است و اکنون در فارسی وجود ندارد مانند ژیر (زیر).

۱۲- اگر حرف صدادار (ی) در آخر کلمه با تکیه خوانده شود ونقطه زیر آن می گذارند تا با (ی) صدادار معمولی اشتباه نشود مانند تیرانی (ایرانی).

حرف ه یا ص و ط: ه

۱۳- حرف "ه" اگر بصورت "ه" یا "ه" پس از حرف دیگری بیاید صدادار است و صدای زیر (ه) فارسی را میدهد مثلاً "هر" و "در" فارسی. که در کردی بصورت "به" و "ده" نوشته میشوند. این حرف در غیر صورت فوق بی صدا است و مانند "ه" در فارسی تلفظ میشود مثل: "هاوار" و "ههور".

۱۴- یکنوع حرف در کردی کرمانشان و کلیایی و ایلام داریم که ترکیبی از "و" و "ی" است و صدای "ل" قرآنیه را میدهد که حرف "و" را برای آن انتخاب کردیم: "رَو" - کوئیل

په نجه ی تار

ښوواله م بهرنا مه پده دا ، ښه مانده وی ،
 همدنیک ، له باره ی په نجه پتیک ، یا ،
 خدمه ی موسته ره قه ، واته ، په نجه ی
 تار- هوه بدوین و ، داب و ، دستوری
 په یوه ندی دار ، به و ، واته ، تان ، بو
 بگیری نه وه . یه کیک له و شوی نه ی و ،
 په نجه ی تار له ویدا ، ښه کنه چیژن ،
 هدریمی تالقه نه ، له م هدریمه دا ، له
 روزی بیستم ، تا ، روزی ۲۵ جمی ، مانگی
 خاکه لیوه ، ښی کنه چیژن و ، شایي ،
 به واته ی تر : له کنه و نار او ه تادا ه اتنی
 ته قمینی که له لایه ، حکیم عومره ی ،
 خه پیا مه وه ، دانرا و ، بو ، به با و ، خه لکی
 شیران و ، کوردستان ، هدرمانگیکیان به
 ۳۰ روز ، دا ، ښه ، به م پییه ، سال ښی کرده
 ۳۶۰ / روز- ۵- روز ، له سالی هه تار و ی
 زیاد ، ښه ات ، ښه وه ، بووه که ، له نا و ،
 خه لکی ، میهران و ، کولج- ی ، تالقه ان ،
 وه ، هندی شوی تری شیران ، ښه و ۵ روز
 به زیاد ښه زانن و ، له و په نجه تار- ه دا ،
 ښی ، کنه چیژن و ، ښواری ، روزی په نجه
 پتیک ، له ماله وه ، ښه چنده ری ، سیران
 ښه کن . له وچن روز ه دا ، خیر و ، خیرات
 ښه کن و ، ته ناته ښه گهر ، له نیوان ،
 خا و ، و ، خیزانیکدا ، ناخوشی و نا کوکی
 هه بی ناشتی ، ښه کن ، له و روزانه دا
 خه لکی ښو شویانه زور خه ریکی نه زافت
 کردن ښه بن و ، لایان وایه نابی
 گوره وی و ، شتی و ابجنن ، یان ، میرو له
 و ، جرو ، جانه وهران ، بکوژن ، له هندی

شوین بهروزی ۲۵ جمی ، خاکه لیوه ،
 ده لین : "په نجه" وښم ۵ روز ، نه له
 سر ، مانک وه ، نه له سر ، سال ، نایده ته
 گور و ته ناته له سر عومری خویشیان
 نای هینه حساب ، لام واید ، مه و له وی ،
 کوردیش ، دیاردی ، بوښم مه به سته ،
 فلکوریک و ، میژوی و ، ته قویمی ، ښه کات
 که ښه بیژي :

وه ی من ، دیار ه ن په نجه ی تار مهن
 سهروخت ، ها من ، نه و ، وه هار مهن
 په نجه ی تار : سال به حسابی ، نوی ،
 بوونه وه ی ، مانک ، دوا نزه ، مانگه ،
 جا ، له بهر ښه وه ، مانگیک ۳۰ روز و ،
 مانگیک ۲۹ روز ، سالی قه مری مانگی
 ښه کاته ۳۵۴ روز ،

به لام ، به حسابی ، هه له اتنی روز ،
 له کنه ناری ښا سمانه وه ، له یه که م روزی ،
 به هارا ، تا گه یشتنه وه ی ، به شوینه که ی
 به هاری رابوردوی ۳۶۵ روز و ، چاره که ،
 روزیکه .

ښم چاره که ، روز ، به چوار سال
 ښی ، به یه که روز وه ، ښه و ساله ، پی
 ښلین : سالی ، که بیسه وه- ۳۶۶ روز-
 ښی .

جاله بهر ښه وه ، که ښم ژماره یه ،
 پینج روزی له ژماره ی ، دائی- ره ی ،
 فله کی ، زیاتره ، که ۳۶۰ دهر چه و پله یه ،
 ښو پینج روز ، زیادی یانه ی ، له
 حسابی سالا ، به جی هیشتو وه . ښم پینج
 روز له نا و ، کورده واریدا ، به : (پینج
 روزی تار) به نا و بانگه ، هر چه ن ،
 ښه توانری ښو ۵ روز ، له هه ربه شیکی

سالا، دابنری، بهلام و باوه، لدهنا و کورد
دا، شه ۵ روزه له پاشناوه راستی،
بههارا، واتا: له پانزه ی بانه مهر،
به دواوه، دای نهین .

ها من بهمانای هاوین و، تاوسانه،
به تیکرای مانای شیعه که، بهم جوړه
یه: واتا: مهوله وی ده فرمیسی: و
دیاره، شه چمن، روژی، عومرو، ته مه من،
که ماوه، وهک: پینجه ی تار، وایه و،
له سه ره یچ خیساب نییه، که چی هیشتا،
من شه هاوینی ژبانمه، به، دمی،
بههار شه زانم و، لام وانییه، مهرگم
نزیک بووه ته وه .

بهلام خوشک و برایانی موسلمان،

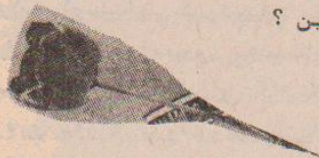
شه ی بزانی به ی ته قویمی نوی
که شهش مانگی، شه وه لی سال واتا:
(خاکه لیوه، بانه مهر، جوړه ردان، -
پوشهر، که لاویژ، خه رمانان،) شه
شهش مانگی، هه رکا میان، به ۳۱ روژ،
دانراوه و، شه پینج، مانگی ثاخری
سال واتا: (ره زبدر- خه زه لوه ر- سیخوار
- به فرانبار- ری به ندان). هه رکا م به
۳۰ روژ، وه مانگی ثاخرینی، سالی واتا:
"مانگی - (ره شه مه) به ۲۹ روژ، دانراوه،
ثیتر، شه، پینج روژه، زیادی به نه ماوه
و، تهق مینی نوی، شه مه ی، راست کردوه
ته وه .

مه بهستی هونه ری

خوشک و برایانی موسلمان و، خوشه
ویست واثیستا مه به ستیکی هونه ری و
فولکوریک و غه رامی مان، بونان سلاز
کردوه تکایه، گوی، بوراگرن به لکوبه
دلنان بی .

به هاره به هاری کورده واری،
ههتا خولاحه ز بکا، له به ردلانه، خوره
خوری چه م و، کانیه کان و، قه لپه زه ی -
شاوی تا قه گه کانی، شینایی، ناولیرواره
کان، قاسیه قاسیه کوهان، له کوساران،
قام و، گورانی، هه زار جوړه ی بالنده و،
مهل و، مراوی و، بولبول و، سپره سپری
سیرو، ریشولی و، هه زارده ستان، حیل
حیلی جووان ماین و، سمکولی، شه سپی
دابه ستراوی ز ستان، له مه دیدان،
هوقه هوقی گامیش و، بوړه بوړی مانگی
به شیر، باله بالی بز و کارژیلوه، کارپه
کارپی کا وړو، په زو، مه ری له هول و کوئل
و، شاغل هاتووه ده ری، به شاواتی
چون بوکویستان، وه هه زارده نگ و شاواز
و، ههنگی دیکه، مزگینی هاتنی شای،
به هار شه دهن، پیره، شوانیش به شم شال
و، بلویری، خوی به زمی شایی و،
هه لپه رکی خوش ده کا، وه یهک، یهک
نه و نه مام و خه لفی شک و، ساوا، به
رهنگی جیا جیا، له ناو، چیمه و، باخ
و، میرگ و، میرغوزار و، لاپال و، قه
پالی کیوو، قه راخ چوم و، کانی، به
هه زار، نازو، نیو نیگا و، غه مزه و،
مه زه وه سر، له زه وی، ده ر دین، جا
به ده نگی قازو، قورینگی، قه راخ چومان
و، شهتا وان، وه، قاسیه ی خاسه گه وی شه
دوندو، لوتکه و، لوچکه ی، کیوان ده ست
له دهس، یهک ده نین و، هه لپه ری - و،
شای و، گووه ندو، چقه له سه ما و، زه ما وه ند،
سازده کهن وه شه هه مو، شه ونم و،
ثاوتنگی، سه ر کولم و، گونا یان تک،

تکده رژيته سر، عدرزي و، دهبيتسه
 جوگله ئاوي، عهتري "عتري" سهديون،
 وه، روح و، گيان، وه بهر هينهري سر
 ههلداني، سرچوبي گيپري، گولان، -
 گولي باخان، گوله باخي، جووان و،
 شهويش به ده عيهو، خوقه كردن و،
 ته شه خوس و، له نهجو، لاره وه، ههله ده ستی،
 سرچوبي داوه تهكه، دهگري

عهبای س حقیقی

کاتی به هاران کیزانی لادی پۆل،
 پۆل وه کۆ دهین، وهبو هینانی گيا،
 دوکلیوو، گیلخه و، شهسپنگ و، قازياخه
 و، شهسپه ناخ و، کهنگرو، سوره بنه و،
 بيزا، به شوپه کان، کردن، بونا و،
 ليره وارو، قورغو، قۆپي و، دارستان
 و، قهت پال و، شيو، و، دولی کيوه
 کان، دهجن و، لای ئيواره، کاتئ
 زهردهی، خۆر له دههه، کهل، خه ريکی
 ئاوابون شهبي، ههريه کهی به قهرتاله
 و، چارکه و، به رهه له بنه و، خورجين و،
 هه مانه ی، پري خويه وه، به دلخوشي و،
 قاقا کيشانه وه بومالی ده گهر يته وه .
 هه رله و، به هاره خوشه دا، بوو، که
 " ئازاد" و " شهويار" دلی خويمان،
 دابو، به يه کتري، وه، به هه زار، ئاواته وه،
 چاره ري پایيزی، داهاتو، بون، که
 شای و، بوک گويزانه وه بکه ن .
 ئازاد، روی کرده و تسی :
 گيانه کهم ده زانی ئيستاچ ديمه نيکی
 خوش و، جوانم، به بهر چاوی دا، رابرد.
 شه و روژم، هاته، بهر چاو، که، له
 قرچه - قرچی گه رمای هاوينا، درويينه،
 ده کهم و، عاره قی رهش و، شينی

ماندوبون دهريژم و، زورم تينووه و، -
 ئاره زوونيشتياي چۆره دهويه که، ده کهم و،
 له ناکا و، ده بيتم که، شه تو ديزه له
 دويه که ته له سر شانی، دانا وه و، به
 له نهجو، لاره وه، بولای من دی
 گيانه کهم! اتۆبليی: شه و روژه پيروزه
 بيبينين ؟
 ئاخري پايز مهرو بزنيکی له
 چونه چيا يکی چه په ک بۆله وه پ
 لاپهرو بژوين خروچي مانه وه
 بۆله وه پ و، خهوتن و، بوژانده وه
 بزنه گوتی: نيوه شه ويکی به مه پ
 خوشکه هه تاکه ی له وه پري گه وه پ؟!
 هه ولی که و ئیليکی به دين له وه ده ره
 ئاخري سه ما وه زه باسی سه ره
 بيچگه له وه شرونه وه کور و ژله من
 گورگه له دومان ده که پتي کون به کون
 هه ربه هه وای دوگ و به بونه ی خوری
 روی له بز ن کرد و به سه ريا خوری
 دوگ و خوری من وه کوس و به و په تون
 تۆکه رهش و پوتی، ده له رزی به تون
 کونجی بينا نا، بز ن و تیی خزی
 شه خته که وت قاچ و قولی په ز ته زی
 جومکه له لای فره قی نه بو جۆل و هۆل
 گورگی چری، ورگی دپری، وه که ده هۆل
 کار په ها توۆتی: چم کرد له خو
 بار په وتی: تازه له دوی جومه چو
 تاران، به فرانياری سالی ۱۳۵۹ شه مسی

هه‌ورامان

کونتترین ئاوايي جه‌هانه!

هه‌ورامان يا ، شاري هه‌وراماني ته‌خت له ۱۲۰ کيلوميترى جنوبى غەربى سنه ، ناوه‌ندى پاريزگه‌ى کوردستان ، دايمو ، يه‌کيکه‌له‌کونترين ئاوايي جه‌هان ، شاري هه‌وراماني ته‌خت له‌ئاوچىرى زرده‌لان و ، بېرده‌لانى کويستاني کوردستانايه ، وه هه‌ربويي وا ، پارىـزراوده ، غه‌واره نه‌يان توانيوه ، ته‌پ بده‌نه‌سەرى . نه‌توانين بيژين: هه‌ورامان به‌هه‌شتى باستان ناسان و ، کاوشکدراني کونج و ، که‌ليني تاريكى ژياني رابوردوى به‌ره‌ى مروقه ، به‌بي ليکولينده ، هه‌ورامان ، ئالان و ، لانى هوزگه‌لى وهک : گوته ، کاسى و بووه .

دواي ئاشوريان :
=====

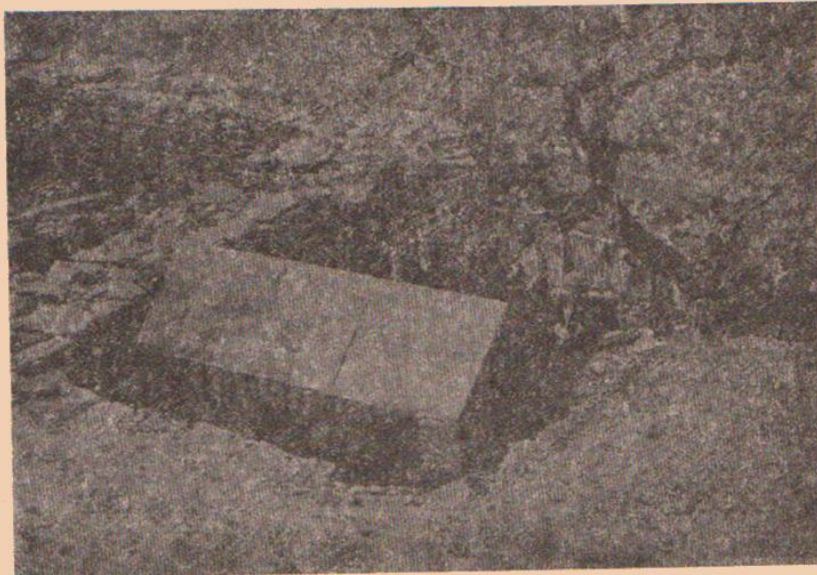
نه‌بيژن : دواي شه‌وى ئاشورحوکومه‌تى بيک هينا ، ئه‌ى ويست ئاخى کوردستانيش به‌ينيته‌ژيرپکيفى خوى ، ئاخري له‌ روژگاري "ئـاشور بانىپال" دا کوردستان شه‌گرن ، وه‌له‌وکاوه ، به‌ دواوه ، کورده‌ماده‌کان و ئاري يه‌کانى ترپه‌نا ، شه‌به‌نه به‌رجيا و ، چري هه‌ورامان و ، که‌م که‌م خويان خرده‌که‌نده‌وه ، سه‌ر شه‌نجام له‌ ۱۲۶ زيابيني دابه‌سه‌ر "ئاشوربانىپال" دازال شه‌بن ، له‌مه‌ش به‌م‌لاوه ، کورده‌ماده‌کان هه‌روا ، له‌هه‌وراماني کوردستانا ، مانه‌وه ، شه‌لّين : که‌ لاواکانى ، ئاورگداني " پاوه " که‌ دواي ئاورگداني : " ئازهرـ گوشه‌سب " گدوره‌تريـن ئاورگداني ولات بووه و ، هه‌شت سه‌دسال هه‌بووه . شه‌مه‌نیشانى شه‌وه‌يه ، که‌ ئابيني زه‌ردوشتره ، به‌ره‌وى زور بووه به‌لام دواي داهاتنى ئابيني پيروزي ئيسلام کورده‌کان به‌دل و ، داوموسلمان بون. شه‌لّين : ئاورگداني پاوه ، به‌قه‌سه‌ى عه‌بدولاي کورپى عومه‌رخه‌ليفه‌ى دووه‌م کا و لکراوه . به‌لام شوينه‌واره‌که‌ى ، يه‌ک بورجى به‌رگري هيمان له‌ويدا ، هه‌رماوه ، شه‌لّين : به‌لگه‌که‌شى هـونـراوه‌ى هورموزگان - ه - که‌شه‌بيژن :

هورموزگان رمان ئاتران کوژان هوشان شاردوه‌وه گه‌وره‌ى گه‌وره‌کان

دواي داهاتنى ئيسلام
=====

خه‌لکى هه‌ورامان به‌دل و ، داوموسلمان بون ، شه‌بيژن : پياويک به‌ناوى گوشاييشه‌کوچره بؤموسلمان بوني خه‌لک زورى کارکردوه . گلکۆي پيرشاليار ، له‌هه‌وراماني ته‌خته ، شه‌م پيرشالياره‌کتبيکي به‌زمانى کوردى هه‌يه‌وه ، ده‌سنوسه‌که‌ى ، له‌نه‌وسودى کوردستانا ، هه‌رماوه ،

هه‌ندێ نا ته‌په‌قه بۆ بزنه‌كان دا ته‌كه‌ن تا جوان راوه‌ستن و
 شیرداده‌ن . بزنه‌كانیشیان به‌م جوژه‌ ناوه‌نین :
 بزنی جوان : زه‌نگیالی-ته‌لا = ته‌له - یا كه‌له‌زه‌ر ، یا
 كه‌لاوزه‌ر ، به‌بزنی
 به‌له‌ كیش ، ده‌لێن : پوشالی ، به‌په‌ش ده‌بێژن : تاریکی .

راست : گلكۆی كۆسەى هه‌جیج .

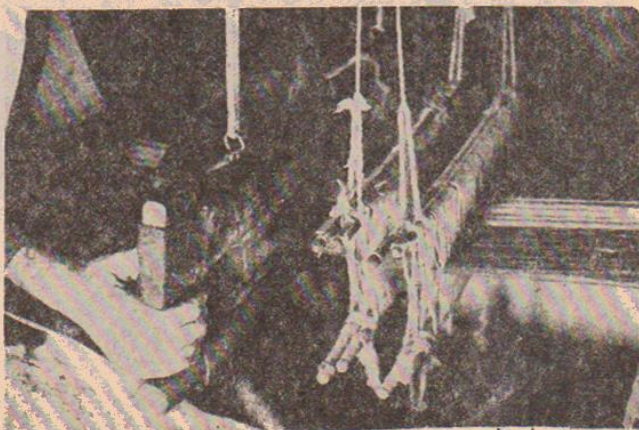
له‌كتیبه‌ی بحر الانساب دا ها ته‌وه‌ كۆسەى هه‌جیج ناوی عبدا لله یه‌ و كـوـری
 ئیمام موسایه‌ كه‌له‌زیندانی ها رونه‌ره‌شیدا رای كردوه‌ و له‌ ته‌ك برایه‌كی
 دا به‌ ناو ئیسماعیل ها ته‌وه‌ته‌ هه‌جیج له‌ پاشان ئیسماعیل چووته‌
 (ئیسپریس) كه‌نیزیکی پاوه‌ یه‌ و بنه‌ماله‌یان به‌ :

- ١- (مریده‌ سور) - كه‌وه‌ جاخ كوێربووه‌ ،
- ٢- وه‌لی ، كه‌هۆزی (وه‌لییا) له‌ و مرۆیه‌ن .
- ٣- ئیسماعیل . ٤- كا موسفالی - ٥- مه‌مه‌د كه‌هۆزی مه‌مه‌د خاڵه‌بدو ،
 هۆزی كه‌ره‌م ته‌چه‌وه‌ سه‌ر مه‌مه‌د . ٦- سوڤی و شه‌ولیا - له‌ فه‌ ره‌ه‌نگا
 هه‌جیج به‌ مانای حوجه‌ ت و به‌ ته‌گه‌یه‌ .

لایه‌كه‌وه‌ ته‌كه‌و پته‌ قسه‌ی هه‌ندێ له‌ زانایان وه‌ك "فن لوشان و سولاك" كه‌ لایان وایه‌ نه‌ته‌وه‌ی كورد
 زور نیه‌ك به‌ره‌گه‌ زی گه‌له‌ی باكووری ئوروپا نه‌ ته‌كه‌ته‌وه‌ و له‌ لایه‌كی تره‌وه‌ روناکی ته‌كه‌ته‌وه‌
 كه‌ ته‌گه‌نه‌ته‌وه‌ی كورد ئاریایی بن زیاتر له‌ هه‌مه‌ نه‌ته‌وه‌یه‌كی دیكه‌ به‌ نه‌گه‌راوی و د س نه‌خواردوی
 ماونه‌ ته‌وه‌ . شه‌پۆل . . .

ویندی چمن خانوبه‌ری گوند .

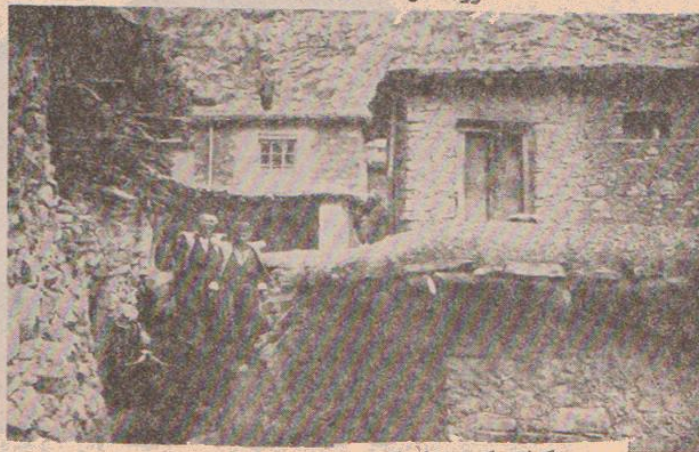

خوارو: بهشی له کارکه‌ی جولایی .

کاک سەیفە محە مەهد سە مەهدی پەرانی زانا وەرگیرێ کێشێ کوماری کورد له مهاباده وه نامه یهکی جوان ورازوو پڕ به رووبهر و به ر
 بهر ساری گۆناری کرشمی کوردستان نویسووه و ههههه ئی مه به ستیشی پڕ چاپ کردن له ناو گۆنار مکه دا نویسووه کۆری نوسه را ن سیاس
 پرتە ژۆسێ نه و پەر زانا به ریزه نه کهن و ههههه سته که شی له چاپ نه ده ن .

سهره: کارگهی جولایی و جولای هه‌جیج.

وینه‌ی کولانیکی تر له گوندی هه‌جیج

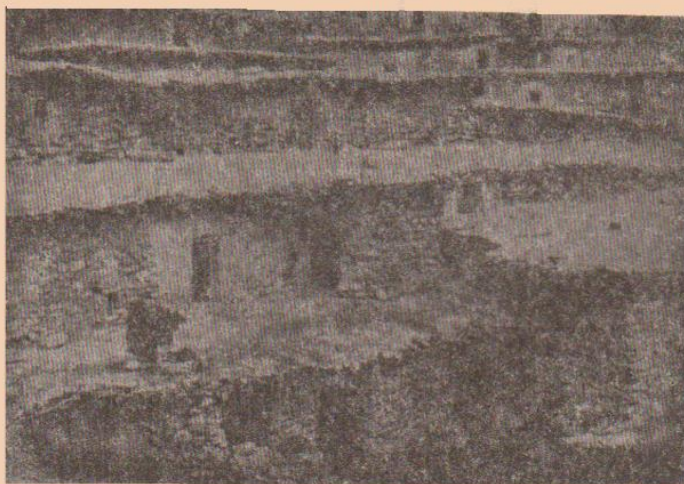

چهن گیوه‌کیشی هه‌جیجی.

برای زانا و نه رهه ننگ دوست "کاک به همه ن نه رهور له تاران هوه نامیهکی جوان و به سوزی بوکرشمی کوردستان نوسینه و
 رگی نوسین جوان کر دین "کوری نوسمان به سپاسه وه له‌پیرا زانایه تکا نه‌کین خوی له پایت نوسین ته لف و پێ و ریتوانی کوردی
 یار مه تن کوکاره که به کرده وه بدا ریتی بنوسی "تاک ره‌هه سهرایی له هه‌لاره وه نه‌پوگر نه‌نوسیه زور سبایا گه‌گه‌ری .

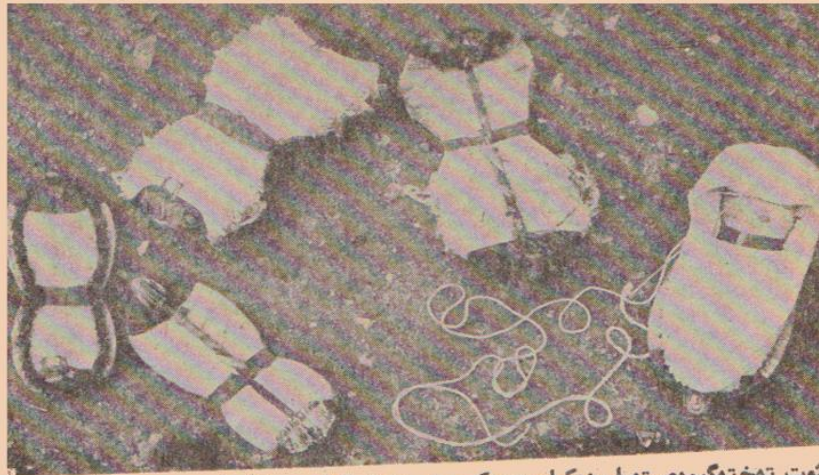
نومائىك لە گوندى ھەجىج .

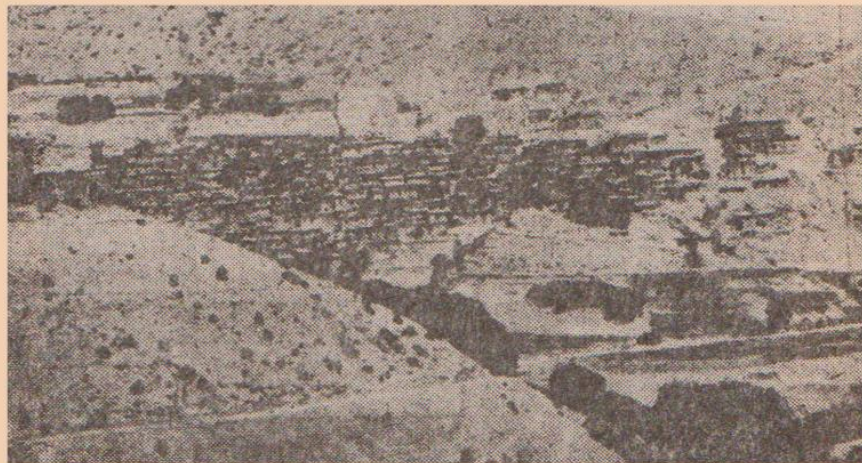
كولانى لە كولانىگە گوندى ھەجىج

مەبەستىكى مېژى

ئەلەين: (بەرلە ۴۱۰ كۆچى) لە مېرو مەزنانى ئازىز بايجانەو بوماو ھەيك ھەندى لە
(تورگانى غەز) بىن ھىنا بوە كوردستان موكرى تالە ھەنگەكانا كەلگىيان لىۋە رگىن ۋە ئەم تورگە
(غەز) ئەم ناو ھەندى دانىشتە جى بون پاشماو ھەيك وردە وردە دەسلەتيان سەندو دەسيان كوردە
تالان و بېرو و ئازاردانى خەلگى ناوچە ئەو بوو (مېرو ھەسودان) لە كوردانى ھەزبانى شەبو
لەھىجا كە ھەزماندەى ئەوانە (رەبىب الدولە) خوشكەزاي مېرو ھەسوزان بوو ھەرمەتى خواست

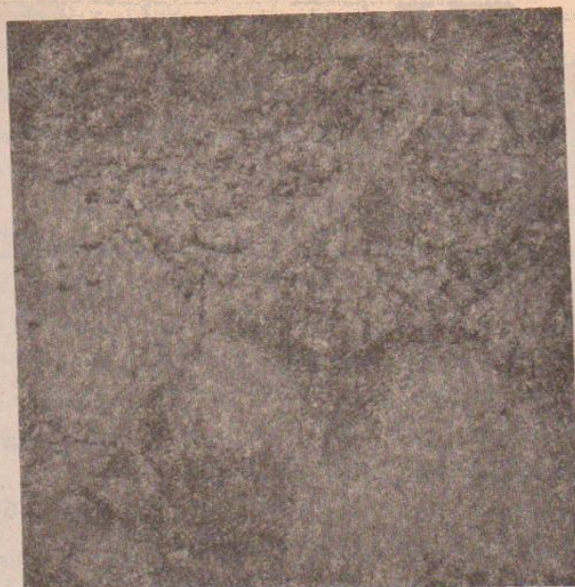
یهک ئیتوت تهخته گیوهی تهواو نهکراووه یهک جوتی تهواو کراو، و، کامیل، وهیهک لینکه، که پشته که جنراوه.

ئه مه دورنما بیه که له شاری هه و را ما نی تهخته
به هه شتی نه نا سراوی باستان ناسان .

جا بیهکوه ئهوترکانه یان له کوردستانی موکری تاراند ئه لێن؛ ئه وه که هه ندی له ئاوی بیهکان
که ناوی تووکی یان له سه ره شوینه واری ئهوترکه کانه بیه که به (ترکه ره شه) ناودار بون چونکا
پهنگیان په شو دزیو بووه .

هروانه: کیتبی بیاجونه وهی باری سرشتی و ئابوری و موقانی کوردستان نو سراوی
حه بیبولاتابان چاپی "ران لاپه ره ی ۷۲" شه پۆل .

راست: پردی گوند له سهر چهی سیروان .

تهر چی کهر دهی
گیوه کشی هه حیج .

موشته ی ناستین

فتیلله بیک له یهک تایش "تیشمز یارچه ساز ده کری

کونده ی گیوه کشی (تهخته)

شیشه له گهل ده سه ی دارین .

۳۱

فتیلله گه لی که به شیشا کراونه

له کیتی: [بازینه] و تیری شایلیارکا دا نه م
هوزاره ده ی: داران گینا نزاره ن صهر گوردل بهر گه
که رگ جه حبله، حبله جه که رگ
که رگ: بوجهله - حبله: حبله یه .

ناو دا رانی نه ته وهی کورد

حاجی خه لیفه . مه لا محمه د

۱۲۳۲ - ۱۳۵۶ - هه تاوی

۱۸۵۳ - ۱۹۳۶ م زاینی

نمونه ، ره وانی و خونجای و گونجای و پته ویی و ساده یی .

عیشق و ، نهوینی لیکولینه وه تویرانه وه له زاتی حاجی خه لیفه دا سرشتی بووه ، وهک ماسی بهر خوړی ئاو همیشه تونی زانینی راسته ، قانی په کانی عیلم و زانست بووه ، هه ره له سهره تایی لاری دا هوگری زانین و ناسینی زانست بووه .

همه ، له گیان و ، له شی ئهوا . شیختیاری نه بووه ، بهلگو ، سرشتی و زاتی بووه حاجی خه لیفه بهر له وهی له شاری ته ستمبوله بچیته لای (غموت ثانی : حاجی سهید عمبدولقاری گیلانی زاده) وه ، بهر له حمجی . دووهم همیشه خه ریکی دمه قالی و ، چه له حانی کردن له گهل هم مهلاکوه شهفه قیقه ، خه ریکی قونه قهید پشکنینی هم کتیب و شه کتیب بووه ، دواي هم سهفه ره و گه رانه وهی له مهلاکوه ، ته ستمبول ، سهر تاپا ، بووه ته حال و ، عیشق و ، شهوین و گیان و ، هه ناوی پر یک نارامی گرتووه ،

حاجی خه لیفه بیجه له به شداری کردن له پهندو ، دهرسو ته وه له کوړی و هجدو ، زیکرو ، خه تم و ، حالیشا ، به شداری شه کرد .

حاجی خه لیفه ته مهنی خوئی بو خزمه ت کردن به عیلم و ، دین و ته دهب و ، مروفا به تی و ئینسانی کردن ته رخا ن کردبو .

حاجی خه لیفه به بیرو ، زانستی خودا بی داویه وه ، په راویزو ، کو بهی زوړو به که لکی ،

حاجی خه لیفه مرو فیکي زانا و عالم ، خودان بروا ، با ته قوا ، سه خوش و خوش راویز ، بهر موهر ، وشیار ، حازر جواب خوش به بیان با ته دهب ، ته دیب ، شیرین زمان ، نوکته دان ، هو نه ر ، میوزان به بیرو ، زیر ، به وزه و ، خاوه ن هو نه ر بووه .

حاجی خه لیفه دهرسی قورثان و بیژه و ، ویرا وهری کوردی ، پاری و عمری و ، سه رف و ، نه مو حساب و ، هه نه سه و ، مه نطق و ، به لا غمو فه لسه فمو ، که لام و رسول الفیقهی لای با وکی ، هو زانی مه زن مه لسه عید خویندوه . وه بو لیکولینه وه ، پیاچونه وه ماوه یه که چووه ته سلیمانی و عیراق وه ، له ته که یی کاک ته حمه دی بهر زنجی خویند و به تی و ، له تاخریدا ها تووه ته سه و لیدار الاحسانی شه شاره ، دوا بی ته و او کردنی فه ره هنگو ، زانسته کانی ئیسلامی با و ، ئیجاز هی ئیفتا و ، ته دهرسی و هر گرتووه .

با و هکو خه لیفه له ته وای زیبا نیدا ، له گهل شوینه واری عه ره پیدا ، رای بوارد وه ، به لام له بهر بیت و بهر که تی زه و قو ، چه شهی خودا پی داوی و روناک بیری له سه فم نامکه یی دا که به پاری نویسی به تی ، ته نه نیا دژواری هه ندی له بیژه که لی زوانی شه رب نابیری ، تازه که لامی حاجی خه لیفه شه وه ، شیرین و ، شیوا یه ، که فره ده لگیرو ، دل نه شینه واده و مه تینیشه ، شه شی بهرین : مونه ثانی (سه فم نامه یی حمجی شه

لەسەر تەفسیرگەلی قورئان و، ئوسولی فقیهیی
ئیسلامی و کتیبگەلی حیکمەت و، کەلام و فەلسەفە
نوسیووە و مەبەستگەلی گرینگ و زانست و عیرفانی
کردووە، ھۆنراو، وە بەپەخشانی رەوان و توپەو،
نوسیویەتی.

خەلیفە مەلا محمد، لە تەریقەتە خەشیدا
پیر و دەسگیر بوو، دارای مەرد و، پە یرەوانیکی
فرە بوو.
و لە کار و باری کۆمەلایەتیی و، دینیی و،
رامیاریدا، ئەمین حوزوری ھەزەرەتی شیخ عوبە
(نیگاری) دا پە

نیگاری...

نیگاری مەھووشی زیبا، نیکابی شەرمی لاداوە
لە بشوری عاشقان شەمەز و دەلیلی مەحشەر ھەڵستاوە
بە غەمزەیی چاوی مەستی ساحری سەیدی دلی و کرد
و ھەوێکی بێژەن لە چاھی ئە فراسیابی مەینە تا مەوا
لە جیلووی قامەتی سەروت خەجالت سەرو و جو بارە
لە ھەر غونجەیی دەمەت ئە جان فیدات بێ! غونجە دا ماوە
لە ھەر رەشکی دوکتەوت بای سەبا و اعە نەرتا مەینەزە
لە بازاری خوتەندا مەشکی ئەمەزەر بێ رەواج مەوا
مەگەر ماری (ضوحاکە) قاتلی خەلقە سیا زولفت؟
و ھە یا رەش ماری گەنجدە دەوری گەنجی رومەتی داوە؟
و ھە یا ھەوری رەشە بۆرەنگە پۆشی ماھێ و خسارت؟
شەوی دەبجوورە یا زولفە کە رۆژی روتی پۆشاوە؟
مەگەر گۆل باغە دوروت و کە سوور، نازکو، پڕئاو؟
کە ھەرکەس دی، و ھەو بولبول دەبی شەیداھەتا ماوە
پەریی یا خۆفرشتەیی و لەتیی و، دلیە رو شۆخی؟
و ھە لەو حوسنی شیرینت خەلاییق گشت عەجەب ماوە
بەلورە گەردنت یا کە ھەربا یا شوشەیی زیتەرە
لەتیی و زەدو، ساف و دلیەرە پرتاب و پەر ئاوە
بەدەن گۆل باخ لیباس گۆل نار چ شیرین ئیتتفاقیکە
عەجەب مەشائەتی بۆ گۆلنەتە و بەرگی پۆشاوە
بەما "رۆحی فیدای دوجاوی جادوی مەستی غەممازەت
بە غەمزەیی سەت و ھەو ھاروت و ماروتی فریب داوە.

ئەمەش نمونه‌ی شیعری عەرەبی کە

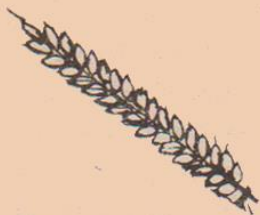
له تارىفې حمزەرتى محەمەد پىغەمبەرى مەزنى ئىسلاما وتوێهتې :
 يا سَيِّدَ الْمُقْصُودِ بِالشَّمْسِ وَالضُّحَى
 أَنْتَ الَّذِي الْمَوْصُوفُ بِالْخُلُقِ الْعَظِيمِ
 أَنْتَ الَّذِي لَوْلَاكَ لَمْ يَخْلُقِ الْوَرَى
 مَا أَنْ يَتَمَّ وَصْفُكَ بِاللَّوْحِ وَالْقَلَمِ
 مَا وَاحِدٌ يَتْنِيكَ بِأَكْمَلِ الثَّنَى

ئەمەش چەن ھۆنراوی پارسی حاجی خەلیفە:

ای آفتاب از تو منور بر آسمان
 ای چرخ را ز تو دوار و چرخ زن
 گلباغ لاله یافت تاب و آب و رنگ
 سرو از قدرت تو گشت خرامان در چمن
 حاجی خەلیفە مەلا محەمەد کە ناز ناوی
 شیعری: (بەها) یەو، بە خەلیفە ی بەلەقوڵو، ناو
 دارە لە ۲۷ مانگی ربيع الاول "مەولود" لە سالی
 ۱۲۷۳ هـ مانگی لە دایک بوو، لە ناویەک
 بنەمالە ی عالما گەورە بوو، بارها تـووو، لە
 ۸۳ سالیدا، لە پۆزی هەینی ۲۷ مانگی رەمەزان
 سالی ۱۳۵۶ مانگی، کوچی دوایی کردوو، لە
 گۆرستانی داشمەجیدی شاری مەبادی موکری
 لای گلکۆی خوالیخۆشبو شیخ مەحمودی شەمزینی
 نێژراو، زیارەتگای پەیرەوانی یەتی.
 خەلیفە بەها لە ھۆننەوی شیعرو، ھۆنراو
 بەگوردی، عەرەبی، پارسی زۆر خاوەن وزەو،
 دەسلالت بوو.
 وێنە ی حاجی خەلیفە نیشان ئەدا کە
 مروفیککی عالم و نورانی بوو، ھەر وە ک
 مریدەکانی دەگێرنەو ھەرگ و جیکە ی ناشتنی
 خۆی لە شاری مەبادی موکریدا تێبینی کردو
 نەسە بنامە ی حاجی خەلیفە مەلا محەمەد:
 ئەم حاجی خەلیفە بە خەلیفە ی بەلەقوڵو، و،
 خەلیفە بەھاو، حاجی خەلیفە مەلا محەمەد

وی ماه را زنتست مجلاً و باضیاً
 ای خاک از تو ساکن و آب از تو در جری
 ریحان را ز لطف تو از عطر شد عطا
 نخل از رطب نباتات از تو شهد را
 ئیبراھیمی محەمەدی و "بەھا" بەناویانگە،
 ماوہیک لە گوندەکانی بەلەقوڵو، جام بلاغ،
 یەنگی کەندو لەم دوای یانە دا لە شاری مەبادا
 لە خانەقای نەھریدا خەریکی تە دریسو، جی
 بەجی کردنی کارو، باری شەری و، دینی
 موسلمانان بوو. حاجی خەلیفە کوپی مەلا
 سەعیدی گەورە، وە، کوپی مەلا.....
 عبدالرحیمی ناو دارە کە لە شیراز مردو و گویا لە
 کوردانی شوانکارە بوو.
 یەکیک لە کورانی زاناو مەزنو، خاوەن
 برشتی ئەو، مەلا رەحیمە کە بە حاجی مەلا
 عبدالکریم شیرازی ناو دار بوو، لە شیرازە وە
 ھاتووتە ئاوا یی پیریونس لای شاری سەقز نیشە
 جی بوو و، ئەو گوندە ی کپیو، "پیریونس" ییش
 ھەر چیتەو سەربنەمالە ی مەلا رەحیم. بەلام ھۆی
 بنەرەتی ھاتنی حاجی مەلا عبدالکریم بۆ کوردستان
 ناو گوندی پیر یونس روناک نییە چونکە
 بەداخووە ئەو بەشە لە دەستو سەکە ی "بەھا"
 جەوھری بەسەر راژا بوو، چاک نەتە خوین را یەو
 یەکیک لەنەو زاکانی ئەم حاجی مەلا عبدال
 الکریم مەلا سەعید ناویک بوو کە دوای تەواو کردنی

زانسته‌کانی ئیسلامی رۆژگاری خۆی لای. عه‌لامه
مه‌لاعه‌لی قزلجی له‌گوندی تورجانی موکری
ئيجازه‌نامه‌ی ئیفتاو، ته‌دریسی زانسته‌لی،
ئیسلامی وه‌ر ته‌گری و حه‌نیفه‌خانمی کچی مسته‌فا،
به‌گی برازای په‌حیا به‌گی وکیل و، حاکی شاری
سه‌قز بو‌خویی ماره‌ ده‌کات.

ئهم مه‌لا سه‌عیده که به‌مه‌لا سه‌عیدی گه‌وره‌ ناوده‌ر ته‌کات له‌سالی ١٢٦٩ مانگی دا له‌گوندی
تیکان ته‌په‌ی به‌گژادانی موکری مو‌لکی خوالیخوشبو فه‌یزولا به‌گی کوری خوالیخوشبو عبدالرحیم به‌گا
تاسالی ١٢٩٥ مانگی دا خه‌ریگی ده‌رس و تنه‌وه‌ی زانسته‌لی ئیسلامی بووه‌و، له‌و سانه‌شدا مردوه
وه‌ ئهم هۆنراوه‌ به‌قه‌د کێله‌که‌ی پشت سه‌ریمه‌وه‌ نوسراوه‌:

روان پاک این عالم خسته سیر
خداي پاک به‌فضل و کرم بیامرزد
امید هست که روشن شود شب گور ترا
بزی رایت الطاف حق شاد بمانی
خوا لیخوشبو حاجی خه‌لیفه "به‌ها" کوری ئهم مه‌لا سه‌عیده‌یه به‌ها، له‌ ویزاوه‌ری کوردی،
پارسی و، عه‌ره‌بی، سه‌رف و، نه‌حو، به‌لاغه‌و، عولومی مه‌نتیق و حیکمه‌تو، که لام و، مه‌عاریفی
ئیسلامی دا ده‌سی بالای هه‌بووه‌و، ئهمه‌ش وینه‌به‌ک له‌ پێنجینه‌ی "به‌ها" له‌ سه‌ر هۆنراوی
حافزی شیرازی:

عویده‌یلا چو جام جم شد از فیض تو بس دلها
نگاهی کن همی نالنند می خوران چو بلبلها
بهار است و نقاب از رخ کشیده‌صف به‌ صف گلها
الا یا ایها الساقی ادر کاسا و ناولها
که عشق آسان نمود اول افتاد مشکها

دو باره‌ ته‌بیژی:
گر کسی راه نجات دو جهان از خدا جوید
بباید او راه ره‌روان راه حق بویید
به‌آب چشمه‌ انفاس ایشان جان و دل شوید
به‌می سجاده‌ رنگین کن گرت پیر مغان گوید
که سالک بی خبر نبود ز راه و رسم منزلها
هیمان ته‌بیژی:

آز بی وفای دنیای بی وفا کن ییاد
به‌ باد تخت سلیمان برفت و داد به‌ باد
نمی رسد ز بس فتعاش کسی به‌ مراد
غم جهان مخور و پند من مبر از ییاد
که این عجزه‌ عروس هزار داماد است

به پپی یاد داشته گانی "بهها" له سالی
 ۱۳۳۶ - ه ق - مانگی دو کوپی "بهها" به ناوی
 مهلا عملی که له عیلمی ئیسلامی دا مَوجاز بووه و،
 له شاری به غدادا خهریکی دهرس دانهوه بی،
 فهرهنگ و، زانسته گانی ئیسلامی بووه، وه، مهلا
 عبدالرحمن، که لای مهلا عملی برای خهریکی،
 دهرس خویندن بووه، کاتی ههوالی ههیری
 دوژمنان به کوردستان و تیران شه بیسن دینه جیهاد
 که به داخه وه، دواي جهنگی زور له لایهن دوژمنه وه
 دیل شه کرین، بهها، که مروفیکی دیندارو،
 نیشتمان ویست بووه خوشحالی خوی له بارهی دیل
 بونی کوپه گانی له پیگای دین و، نیشتمان له بهک
 قه سیده دا، دهر شه بری و، له سه ره تا دا تهوا ته
 بهیری:

(شکر لله شاد مانم من به لطف بی نظیر

به راستی دوکتور عزیز زهندی مهابادی،
 یا خوا ره وانی شادی، ههر له خوی ده کالاه،
 که تاریفی حاجی خلیفه مهلا محممد بکات
 جارپکان له تاران به منی وت: تو خه لایفه ی
 باله قولو ناناسی بانه ویشی بی ده سی کرد
 به گنرا نه وه ی خوی چاکه وه فهزیلهت و قسه خوشی
 و چاکه و عیلم و ته قوا و هوزانی و هونه ری ته وزا ته.

خه لایفه بهها، له ماده تاریخ و تننا، بی
 وینه بووه، له بارهی مردنی حاجی مهلا شه حممده ی
 براگه وه ی خویدا که له مه ککه لای گلکوی هه زه تی
 شیخ عبیدالله شه مزینی نیژاوه شه بهیری:
 (بردی ده عیش گشت یک خال پدید

خه لایفه "بهها" له بارهی شه هید بونی قازی
 فهتاحی قازی مهابادی فرمانده ی، گشتی سپای
 ئیسلام تاوا ته بری، شه مه هندی له و قه سیده یه:

گشته در راه دفاع حق دو فرزندم اسیر)

حاجی خه لایفه مهلا محممد بهها

شد سال تاریخ فوت احمد ابن السعید)

شیر دین قاضی فتاح آن پاک مرد
 نصف مه مولود روز جمعه بود
 حیف امیر لشکر اسلام حیف
 گفت تاریخش بها ابن السعید
 ثهمش یک هونرا وهی تر :
 (مگر بخواب ببینید شب چو مهر تو بیند)

داد مردی داد در روز تب—رد
 آب حیوان شهادت نوش کرد
 حیدر ثانی بروز دستب—رد
 گفت که حق وی را به جنت شاد کرد
 از آنکه روی تو گردید پای بسته نشنید)

نهـمر :

خهلیفه "بمها" به رزو زانابو
 ما مؤستای هونمر، عیلم وعیرفان بو
 کردهو، ثاکاری تا ثاخر زهمان
 خهلیفه (بمها) پیاو، ثاذا، ناوه
 نهـمر که سیکه، ناوی همرما بی
 "شپول" بابـس بی نهـم رازمو، ویزه

بو دینو، دانیش زیرو، وربا—و
 نورې پرشه و قی گهل، نیشتمان بو
 دو پا ته بوکیان—هو، ره وان
 لمرپی فرهه نگ کورد، سهری داناوه.
 خزمهتی گه وری، بو، گهل، جیمایی
 بهختیارته و کسه، واته دهب ویزه

۱۳۶۰/۴/۲۲ هه تاوی و ۱۹۸۱ زاینی

نهـم هونراوانه :

زۆریه ی نهـم هونراوانهـم له زاری خوالیخوشبو، مهـلا شیراهیم، کهیه کیکه لهکوپه عالمه کانی
 حاجی خهلیفه وه رگرتوووه، له دیوانه که شیدا نوسراوه.

نو کته :

نهـم کیرنموه : که خوالیخوشبو مهـلا شیراهیم
 له بهک مهـسله ی قیقیو، شهرعی دا، له گهل
 بهکیک له زانایانی رۆزگاری خۆی دا، ئیختیلاف
 پهـیا، نهـکات و بهیپی بهلگهی ئایه ی موباره که ی
 ۲۳۰ سورهی بهـقمره (فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ،
 حَتَّى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ...) له زیمنی بهـک
 قه سیده دا مهـلای نهـیاری خۆی بو
 نهـداو، ئیقناعی نهـکات که له فتوای شه رعی
 خۆیدا باشتو سرنجیدا، نهـوا، چمن، شیر لهـو
 قه سیده یه، به م جوړیه :

خوالیخوشبو مهـلا شیراهیم

حَتَّى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ
 له قهـبرا دهـبی، پیـی بهـندو، نهـسیر.

بو جیفهی دنیا بوچ له بیرت چو
 مهـگرمردنت هیچ نایه تهـبیر

مانای گرشی کوردستان

گرشه، واتا: پرشک دانهوهی خۆر، تیشک دانهوهی پۆژ، تیشکی ههتاو، وورشه و ورشی تیشک وروناکایی پۆژ که، له دوروهوه، به گرشه گرش له شوێنی بکات، کاتی مرۆ پروا نیته تهو تیشکی خۆره له بهر پر بلیسهی و گلهه گلهی نور دانهوه نهتوانی چاوی ههڵبێت و چاو بگاتهوه چاوه بهر تیشکی شه نوره به هیزو پرشنگداره که بهی تاپهی تاو له سه ریهک وشه پۆل شه پۆل نور ده هاو یزی هه ر تور که تورک بکات .
"ی" نیشانهی که سه ری ئیزافهیه .

کوردستان واژه ییکه دروست بووه له "کورد" و "ستان".
کورد ناوه بو به تهوه ییکی جس و رهسهن که خاوهن میزوی مهینهی دور و د ریژمه، خاوهن ماننا و را ویزه و به کیکه له سه ره کانی ئاری .
"ستان" نیشانهی نسه تهو مانای نیشتمان وێ و شوینی ژبانی که لی کورد شه دا واته وولات و هه ریم و کهوشهن وشوینانهی وا هۆز و ته ره، نه تهوهی کوردی ئێ نیشته جی بووه .

ناوه له نا

خرابی خۆی لیک بداتهوه، وه شه و خو و په وشته خراپه که خۆی ههیه تی، له کسانێ تر نیه تهی شه دا، واته : ته نیا عه یبی خه لک نه گریته پیش، وه عه یبی خۆی له پیش چا ویه وه نه بی، بووینه : که سی که هه رچه نه یه و، قسه ی زور شه کا، نا بی سه رزه نشی شه و که سه نه بکا که شه وانی ش پرچه نه ن و، قسه ی زور شه که ن .

خوالیخوشبو مهلا ئیراهیم کوری حاجی خهلیفه مهلا محهمدهو له (تفضل ۱۳۱۰-ه ق) مانگی دا له دایک بووه، له ۳ ی ربه نه دا نا نیوه روی ههینی له سالی ۱۳۳۷ هه تاوی بهرام بهری ۱۶ رجهی ۱۳۷۸ مانگی دا، له ته مه نی ۶۸ تا مردوه، له تاقه داری روز هه لاتی، سه دی شاری مهابادی موکریدا نهیژاوه .
خاله کاکه مه م عبدالکریمی هه ر له خۆی ده کالیتمه که تاریفی حاجی خهلیفه مهلا محهمده و مهلا ئیراهیم کوری شه زاته بکات خاله کاکه مه م زۆر بهاوی چاکه و ئیستاله شاری بۆکانه .

ئه مهش نمونهی دهس
نوس خوالیخوشبو حاجی خهلیفه
"به جا" = مهلا محهمده

کوچی نووسرو، به پوه بهری به زری کو قاری گر شهی کوردستان

رنگام بدن به بونهی ده رختنی دووهه مین ژماره ی گو قاری گر شهی کوردستان
 بیروزی بیتان پی بلیم. هیوادارم که شه و گو قاره کو په وساویه که تازه
 دی پی بگری، به هاوکاری نووسه ره کانی دیکه ی کورد، روزه روزه له ریگای
 خزمه به زمان و فهره هنگی کوردی هنگای به رزترو، بلندتر، یو پیشه وه
 همل گری.

ثا وانه خووازم که به ها و بهشی و، پی نووس به ده ست گرتنی ها و ریبه دلسوزه کانی تر
 نه که چنده باحیک، به لکو ما و په کی زورله پیناوی خزمه ت و که لک وقا زانجی
 نه ته وه که دا شه و گو قاره به رده وام و پایه دار بیت، شتر سه رکه و تنووسه به رزی
 شیوه دهوی. محمدهی - ره یانی.

شهم نامه جوانه هی برای زانا و، هاوکاری به ریزمانه که شهم مه به ستگه لهی و
 بیره ستگانی شه خوینه وه له زمانی فهرانسه وی یه وه هینا و یه ته سه رزمانی
 کوردی، وه شیمه کوری نووسه ران سیاسی شه کین و، به ره به ره لهم گو قاره دا
 چاپی شه کین، هیوادارین خوینده واران که لکی لی و هرگرن و، له نویسن و کار
 کردن بوگه شه پیدان به زمانی کوردی چا و له وزا ته بکن.

له ثا ماده کردن و، و هرگیرا و هکان و، نووسرا و هکانی نووسه ر

۱ - کوچی کوله که	:	له روزه لیسکو	و هرگیر	محمد ریانی
۲ - سه مان زه ندی	:	"	"	"
۳ - بارامی سه ی یاج	:	"	"	"
۴ - لاوی پییر	:	"	"	"
۵ - هرزی می گولان	:	"	"	"
۶ - بهشی په بندو، زارا و	:	"	"	"
۷ - بهشی هته لوک و، مه ته لوک	:	"	"	"

- ۸ - توتیم له کوردی دا : ش قتباس له فارسی نووسه ر محمد ریانی
 ۹ - میژوی خه یات و، هله ستانی گه لی کورد: کریس کوچیرا : و ره گیر محمد ریانی
 ۱۰ - رساله ی خه ج و، سیاه منده زمانی فهرانسه، انگلیسی، له سالی ۱۳۳۷ شه می دا

خوینده و رانی به ریزو و عزیز، و و تار یکی
که له ژماره ی شه روژی گۆناره که داله و
لاپه زده ی خوینده وه، له نووسه ریک
فهرانسه ویه به نیوی ژوژی لیسکو. له
پیش دا به پیویستم زانی نووسه ره که
به نیوه بناسینم، وه به شوینی شه ودا -
وه رگیزا وه کا نوو که به چیشنی چیرو که

بو بنووسم - م - ر

نووسه روژی لیسکوله :

وه رگیزا : محهمد ربانی

ناسینی نووسه

روژی لیسکو شیران ناسی به ریزی
فهرانسه وی، له ساپی ۱۹۱۴ زایینی داله
دایک بووه، شینجاله گهل
سادقی هه دا بهت نووسه ری شیرانی بوویه
دوست، وه کتیبی "بووف کوور" ی به
ته وای به زمانی فهرانسه وه رگیزا یه وه
وه شه ووه رگیزا نه یه بو به هو ی ناویانگی
شم نووسه ره له نا وها و له نووسه ره کانی
فهرانسه دا، به تایبه تی له نا و سووری
شالیسته کان وه ههروه ها سه رده ستیه
شه وان شاندری بریتون. و ۱۹۷۵ مه رده
جگه له وه رگیزا وه ی "بووف کوور" که
هه تا شیتا دوو که رهت به چاپ گه یشتووه،
شم نووسه ره له سی به شا به شیک له "هه ل
بژیروا وانه ی هه ل به ستی فارسی" که
نووسه رزه بیح هه ل لای سه فا نووسیویتی به
ناوی "پاریس گالی مار" وه ری گیزا وه ته وه
سه زمانی فهرانسه. ژوژی لیسکو کتیبی

"موحه ل" واته "ژنیکی که میرده که ی
لی وون بیوو" که نووسرا وه ی سادقه دا به
ته، به سه رتا یه که وه له گو قاری روز هلات
دا به نیوی شیرانت ژماره ی ۱۹۵۸ وه رگیزا
وه ته وه شینجا شم نووسه ره به زمانی عه ره بی
فارسی، کووردی ژور شاره زا بووه.
ژوژی لیسکو نووسرا وه یه کی ژوری -
له باره ی "فهره نگستانی شیران" وه له
بابه ت روژنا مه کانی ده وره ی ره ضاخانه وه
نووسیوه وه له سه ری رویش تووه و، رخنه ی لی
گرتوون.

شم نووسه ره له سالی ۱۹۹۴ "کتیبی
مه تن" ی کووردی که کوکرا وه یه که له زمانی
کووردی واته چیرو کو، به سه رها تن وه له قسه
بیژنه کانی کووردیستوویه تی، به زمانی
فهرانسه نووسیویته وه، وه جگه له مانسه
۴۵۵ مه ته لۆکه و، مووعه م ما و، فۆلکلۆری
کووردی شی نیو هینا وه. شینجا من
شه مانم به کووردی وه رگیزا وه ته وه که
شه وه به چه شنه پیش که شی ئیوه گه که م،
هیوا دا رین پینان خوش بی وه ئیمه ش له
ئا کا ما خز مه تی کمان به زمانی نه ته وه که ما
کرد بی، وه ههروه ها را ده گه ئینن که
نووسه ره له پیش به سه رها ته کان،
نووش تار یکی نووسی وه، که پیویستم زمانی
وه رگیزا یه وه وه، وه بنوسری.
ژوژی لیسکو ئه لی : شه وکتیبه سه ره تا یه
که له کوکرا وه یه کی مه تنی کووردی که
ده گوونجی بلین له نا وه روو که ی به شیک
له کتیبه کونه کانی کووردی "مه م ئالان"
سیا مید سیلوی، وه نه وشه نارین وه میر
وه هه ل بیژرا وه یه که له سه ره
ها ته کانی میزوو، وه ههروه ها شا کاری

ویژوه، ویژوهی وههل بهسته قاره ماته کانی به راستی ده بی بلین ده هات شه کوورده، وه به زمانیکی پدی وکووردی خه زینه به نرخ و با یخانه لانا و بچن، بهم ساده گوتراوه. من هدولیکی زورم داوه. بونه وه بوو که ده ستم لهم کاره دا وه قولم که شهم کوکرا وه به ریک و بیک بکه م وه به لی هل کرد. هدرکات وده میک وروژیک چه شتیکی راسته قینه وه، سهرو و سووره نی که له نا و خه لکی دا ده بووم، کاتی خوشی و، پی بدهم، تابه لکوبه جووانی بلاقوی ئاواتی من بوو، که شت له کورده کان فیر بکه مه وه، باش ده زانین که شهم کاره وا ده بووم، وه له ئاکا خزمه تیکشم له ده ست سووک و هاسان نیه، به چاکی ده توانم ده هات، به راستی پیویست بوو، شهم بلیم که شهم کوکرا وانه، له نیز که وه، میراته گه وره یی پی شی نیان به هیج له ویزه ره کان و، چیرۆکه بیژه کان و، چه شتیک له نا و نه چی، وه بیرنه چیته وه میژو و زانه کانی کورد زمانم بیستوه، به کر او وانه له نا و چه کانی جور به جور کوردستان کوکرا و ته وه، جابه چاپم گه یاندوه، زورم پی خوشه، وه شانازی ده که م که کورده کان شه وهی به خزمه تیک بزائن. بی جگه له م چیرۆک و به سه ههاتانه ۴۰۰" زه ربوول مه سل، مه تلوک مووعه مام کوکروته وه که له ئاخری شهم کتیه به دانووسیومن، روژی لیسکو ۱۹۴۰

چیرۆک و، به سه رهات

چیرۆکی بایرامی سه ی یاح:

نووسەر: زۆزی لیسکو

وه رگێژ- مه مه دریا نی

حاکمیک بوو پینج کورێ هه بوو، نیوی کوره بچوکه که ی بارام بوو، هه موویانی زور خوش ده ویست، به لام بایرامی له هه موویان پتر. زۆزی حاکم کورده کانی ویست وه به وانی گوت: خوشه ویسته کانه کاتی شه وهی ها تووه که خا وه ن زن بن، وه ده مه وی پینج کج بوئیوه یهیدا بکه م، که شه وانیش با وکیان وه کومن حاکمی شار- بیت، وه که ده کانیشی له حورمهت و تسی

باش ئا شکرایه که بوخر کردنه وهی- شهم نوشترانه، کاتی پیویست بووه که بۆقه کردن له گه ل ویزه ره شه م کوکرا وانه واته "چیرۆک بیژ، دهنگ بیژ واته- گۆرانی بیژ، بجه منیوخه لکی وه، وه لیان ببیسو، لیان وه رگرم و، بیسان نووسمه وه. که وایوو، ده زوانین بهم چه شه ریگام بدهن که بلیم کاتیکی زورم بوو، کاره ترخان دا وه، وه نه جیکی زورم تی دا کیشا وه، پیم وایه نرخ و بابخی هه بی.

شینجا باش ده زانین که جگه له نووسینه وه، شه به ره و به ره چین، کاریکی زۆربه زه حمه تی دیکه شه وه بوو که به داخوه، شه وانه ی که به چاکی چیرۆکه- کانیا ن زانیوه، پیربوون و، له نا و چوون وه به سه رهاته کانیان با زور که م به خه لکی فیر کرده، یا خه لک تاهه زرو ی شه و بیان نه بووه که لیان فیرین، جابویه ده لیم کاره که له هه موولایه وه گران بووه. وه سه رنجی ویستوه. وه به داخ وه مرو فیک نه بووه که شه م چیرۆکانه کوکا نه وه.

گه‌یشتن و، جووانی داهاوتایان نه‌بی .
 شه‌خوم سوواری شه‌سپ‌ده‌بم و، ده‌ژوم و،
 به‌شاران داده‌خولیم‌ده و، تا‌کوپینج کج
 به‌دلخووازی خوم‌ده‌بین مه‌وه، وه‌ده‌یان
 خووازم و، شائی و، زه‌ما‌وه‌ندیش‌وو
 بو‌ده‌که‌م .
 حاکم باغیکی هدیوو، که‌له‌وی‌دا
 هم‌وو‌جوره‌داریکی تی‌دابوو، کارینجیکی
 پرله‌ئا و، داره‌کانی باغی له‌ئاوتیرو
 ته‌سل ده‌کرد .
 ئینجا حاکم ژووی له‌کوژه‌کانی کردو .
 گوئی : خوشه‌ویسته‌کاتم، له‌ده‌ورو‌به‌ری
 کارینج‌کا‌دا نه‌ختیک گول وریحانه‌ده‌چینم
 پی‌ویسته‌هه‌ژوژی به‌کیک له‌ئیوه‌ئا‌وی
 بدات تاشین بن، شه‌گهر گولو، ریحانه‌کان
 باش‌گه‌یشتن و، گه‌ش و، جووان بوون،
 بزاتن که‌من سلامه‌تم، وه‌شه‌گهر‌سیس بو‌بین
 بزاتن که‌من وازم باش‌نیه‌وه‌ناسازم،
 وه‌شه‌گهر به‌ته‌وا‌وی ویشک‌بین، شه‌وه‌من
 نه‌ماوم و، مردوم، کوره‌کانم‌هیوا‌دارم -
 شه‌م په‌ندو، ئاموژگاریه‌ی من به‌چاککی
 له‌گوئی بگرن و، به‌ژیه‌ی به‌رن .
 حاکم پاش‌شه‌م ئاموژگاریه‌ه،
 ده‌ستووری دانه‌سیان بو‌هینا، زین و،
 لغاویان کرد، سوواریوو، وه‌له‌کوژه‌کانی
 مال‌ئا‌وایی کردو، له‌شاروه‌ده‌رکه‌وت،
 ژو‌یشت و، ژو‌یشت تا‌گه‌یشته‌شاری ئه‌رز
 و، ژوم .
 له‌م‌شاره‌دا چنده‌ژوژیک مایه‌وه،
 وه‌له‌که‌م و‌کوژو، وازی‌شاره‌که‌ئا‌گاداریوو
 وه‌هر وه‌هاله‌بارهی حاکمی‌شاره‌که‌و،
 ده‌سته‌لاتی شه‌و، پرساری کرد، وه‌لامیان
 داوه، ده‌سته‌لاتیکی ژو‌رباشی‌نیه، له‌
 بارهی مال و، مندال و‌کج‌کوژی حاکمی

پرساری کرد، وه‌لامیان داوه‌مال و‌مندالی
 هدیوه‌ته‌نیا کچیکی‌شی‌ه‌یه . پاش‌شه‌م
 پرس و، پرسیره، شاره‌که‌ی بلوچی‌ه‌یشت و،
 ژکینی له‌شه‌سی داوه‌به‌ته‌قله‌کوت‌له‌وی
 دوورکه‌وته‌وه . ژوی تا‌گه‌یشته‌شاریکی
 دیکه، که‌نا‌وی بتلیس‌بوو، ده‌ژوژ‌له‌م
 شاره‌داماوه، پاش‌لی‌کولی‌ته‌وه‌یه‌کی
 زژر‌بوژی‌ده‌رکه‌وت که‌حاکمی‌شه‌شاره‌ش،
 سی‌کچی‌ه‌یه، وه‌شه‌شاره‌شی‌به‌دل‌نه‌بوو
 وه‌کچه‌کانیشی که‌م‌بوون، له‌ویش‌ژو‌یشت،
 چنده‌شو، چنده‌ژوژ به‌ژیه‌بو‌وتا‌گه‌یشته
 شاری‌دیاریه‌کر .
 حاکمی‌دیاریه‌کر‌پیا‌ویکی‌به‌
 ده‌سته‌لات و، تووانا‌بوو، فه‌رمانی‌دابوو
 هیچ‌که‌سیک‌لای به‌ره‌به‌ری‌ئیواری له‌شاری
 نه‌چیت‌ده‌ری، پاسه‌وانی له‌ده‌روازه‌کانی
 شاردانا‌بوو، شاریان ده‌پاراست، به‌سه‌ر
 هات‌بهم‌جوژه‌بوو، که‌ده‌بو‌وحاکم‌له‌
 ته‌نگی‌ئیواره‌دا، بگا‌ته‌قهر‌اخ‌شاری
 دیاریه‌کر، ژوژتا‌زه‌دهات‌ئا‌وایی،
 حاکمی‌بابی‌پینج‌کوژه‌کان‌گه‌یشته‌به‌ر
 ده‌روازه‌ی‌شار، له‌پاسه‌وانه‌کانی‌شار
 دا‌وای‌کرد که‌ژیک‌بده‌ن‌بچه‌نا‌وشار،
 به‌لام‌وه‌لامیان‌داوه، شاری‌شیمه‌قاعده
 و، قهراریکی‌ه‌یه، حاکمی‌شارده‌ستووری
 داوه‌کانی‌ژوژئا‌وامروقیک‌حق‌نی‌به‌پی‌له
 نی‌وشا‌ربنی . حاکم‌گوئی‌براگیان‌من‌له‌
 وه‌لاتیکی‌دیکه‌را‌ها‌تو‌ومه‌ئیره، پیا‌ویکی
 غه‌ربیم، جی‌گایه‌کم‌نیه‌که‌بو‌خوم
 تی‌دا‌بچه‌سیمه، تکا‌به‌ژیک‌م‌بده‌ن‌که‌
 بچه‌نی‌وشار . به‌لام‌پاسه‌وانه‌کان‌نه‌یان
 ه‌یشت‌بجیته‌ژو‌وری، وه‌پی‌ی‌یان‌گوت
 کاکه‌گیان‌جا‌بو‌وا‌نه‌شه‌م‌که‌ژو‌کی‌وه‌جووانه
 ئیترله‌وه‌ی‌جی‌گایه‌کی‌خوشت‌رله‌کوئی

ده بېنې وه ، شهوې له وېډا بېمې نه وه . له بېره ، وه زوړی خوش دهوېن .
 بهیانی زووله خدوې هلسته ، نیمه ش بهم بیروړا ویزه وه جلوی له سمر
 ده روازه کانی شاردنه کینه وه ، تودی یه نه شهپکه د مالې وه له که ژوکې د انا دې
 نیوشار ، تیرده گه ژبې ، مه نلېکې بو کردو ، خوې چو نیو نه شکه و نه کوه ، پیلوای
 خوت ده گری و ، ده مې نې وه ! . حاکیم له پې داکه ند ، نان وېې خوریکې که پېی
 که بوی وه ده رکوت که قسه کردن له که لېان بوونه ختیکې خو وارد . لهش وېه نده نسی
 بې سووده ، له بهر خو په کونې باش وایه قورس بوو ، خه ریک بوو جیکه به کی بوخوې
 هدا درهنگ نه بووه ، بچمه دا وېنې شهم خوشکا وېشو ویک بدات ، که چی گوې له
 که ژوکې وه ، تانه ختیک پشو وېه خوم بدهم ، وه دهنگیک بوو ، که دهی گووړا ندو ، دهی گوت
 ما ندوې خوم ، شهپکه م بجه سېنمه وه . هېی بونی شاده میزاد دې ، کورده توكی وې وه
 وه شهم شوه به هر چو نیک بې زایې بویرم . بوچ ها تو وېته شهم شهکده و نه وه ؟ تو
 له ناکا ما هوساری شهپکه ی بولای کیو وه نازانی شهم که ژوکې و نه شکه و نه هه موومن
 که و رگېړا ، شهسپ سهری له کیوې کرد حاکم خا و نه شهیم ؟
 له قهراخ شاردو ورکه و نه وه ، وورده وورده . حاکم له وه لاما گوتی : من پیا وېکی
 گه یشته دا وېنې کیو . غه رېبم ، وه له وه لاتی دوور ژاها تووم ، -
 له شهسپکه کی ها ته خو واری ، شه ولو شه ولای - وه ده مه وې شهم شولېره بېنېمه وه ،
 خوې ژووانی ، چاوی به شه شکه و تیک کهوت ما ندوم بجه سېنمه وه ، وه توولحې بهیانی
 خوش حال بوو که له لانیساری کیو که رادیاره بچمه شار .
 له دلی خوې دا گوتی ، واچا که له بېه نده نی شیخا حاکم که لیلی شاکرا بوو ، شهیم
 کیو که وه سهر کهوم ، بچمه نیو نه و نه شکه و نه وه دهنگ و هه رایه ، نی شاده میزاد نه به لکو
 بوخوم له وې دا بجه سېنمه وه ، وه چی و بانې وه دهنگی دیو ده چی ، ترسو ، خو فی لی
 خومی لی خوش کهم ، شهسپکه شهم زاد بکه م نېشت ، نه ختی مات بوو . -
 لفاوی له سهر سهری دا مال م وه له ده ورو بهری دیو که گوتی : شهی شاده میزاد ، توچون
 شه شکه و نه که دا بهر له لای بکه م ، تا بوخوې به خوت ژیکا دا وه ، که بې پرس و ، ژا بېته
 له دا وېنې کیو که دا بېله وهرې ، شېنجا شهیر ، تاوان وایه له کهل من به شهر
 سبه بېنې که تا ووبان گهرم بوو ، وورده وورده بیت ، شه گهر ژیر کهوتی و ، شکای ، له
 خوم شاماده ده که م ، تا بېمه نیو شارونه ختی ده ست من رزگاریت نایه ، ده بی بکوو ژری
 لدشتی بکوول مه وه ، وه له پا شانیس بجمه وه شه گهر توه سر کهوتی ، وه به سهره من
 لای حاکمې شار . داپروژ بووی ، ته وای شه و دهشت و که ژو
 به لې شه و ه لې بېر نه کهین که له کیو ، توخا و نه نی ده بی .
 پیش دا بیستووی که حاکمې شاری دیار حاکم بلدی یا نه لې قسه ی دیو که کی
 به کر ، پېنچ که مامی له کوشکی خوې دا سلما ند ، کاروا ها تېو پېشی ، ده بوولنه
 هه یه ، وه قه درو ، حوژمه تی شه و انیشی زوړ درای په که له شه ره داها ترو دا په

بهشی: نامه‌ی خوینده‌واران

هوگروخوینده‌ورای بهریزی گوئاری‌گر شه‌ی کوردستان. کاک موزه‌فهری غه‌ری ربه‌ی
خهلکی شاری سته‌ی کوردستان تائیتا دونامه‌ی جوان‌وبه‌سوز وه‌چهن په‌ند و مه‌ته‌لی کوردی
وچه‌ن مبه‌ستی تری وه‌ک ده‌مه‌ته‌قی و چیروکی کوردی‌بونارد وین تیمه‌کوری نوسه‌ران
له‌پیشه‌موشتیکا سوپاسی ئه‌وبرا دلسوزه‌ئکه‌بین وه‌یوادارین له‌ژیانا سه‌رکون وه‌هه
روه‌هاتکا لهم برا به‌ریزه‌وله‌گشت‌خوشک برا دلسوزه‌کانی تری کورد ئه‌که‌بین‌به‌ناردنی
به‌یت وباوبه‌ند و مه‌تل و هونرا وه‌و چیروک و مبه‌ستی جوانی هونه‌ری یا رمه‌تی ئهم گوئاره
کورپه‌وساوايه‌بد ه‌ن.

تاباشتر بتوانین به‌زمانه‌که‌ما ئه‌که‌شه‌بد ه‌ین

ئهمه‌شچه‌ن په‌ند و مه‌تل که‌برای خوشه‌ی یستمان کاک موزه‌فهری غه‌ری به‌دیاری نار

دویه‌تی:

- ۱- بلا تاوبت با وله‌پردی نامه‌رد مه‌ده
- یانی: مه‌رد ئه‌که‌رکاری به‌نامه‌ردانه/ده‌ردی سه‌رباری هه‌مودردانه. (هه‌زار)
- ۲- خه‌به‌ربنیرین بو میران نوکه‌رنوکه‌رمه‌گیران.
- ۳- دارپوازی له‌خوی نه‌بی شه‌ق نابی.
- ۴- باری تفهنگ بنی له‌که‌رگورگ سکی "زگی" هه‌ل ئه‌دری.
- ۵- که‌مال زوری بو بیکرانه‌له‌تانجی فره‌تر ده‌رئه‌چی.
- ۶- ئه‌وه‌ی زنجیرت له‌مل بکات خۆی دای نامالێ.
- ۷- هه‌موشتیک له‌باریکیدا ئه‌پچرێ به‌لام زور داری له‌ئه‌ستوریدا.
- ۸- به‌ره‌له‌لای ته‌نکییه‌وه‌کون ئه‌بی.
- ۹- که‌وره‌به‌ک بو من نه‌بی سیه‌ری = بوخوم بگیرم له‌ده‌وری سه‌ری (پیره‌میرد).
- ۱۰- تاریکی مانک سه‌رله‌ئیواره‌دیاره.
- ۱۱- سه‌گ له‌کوێ بخوات له‌وێ ئه‌وه‌پێ.
- ۱۲- سوا لکه‌رتو ره‌که‌ی پره‌و پوی ره‌شه‌.
- ۱۳- که‌سپو ناکی ئه‌ونه‌ی کوپر خوشنا وێ.
- ۱۴- قه‌دری مانک نییه‌تا نه‌گا ته‌ئیواره‌.
- ۱۵- ته‌مه‌ل ئه‌لێ: هه‌مو ی ئه‌خوم دووا بی ئه‌لێ: چم کرد به‌خۆم.
- ۱۶- خوت بو بوره‌پیا و به‌کوشت به‌ی ئه‌لێ: به‌ده‌ردی خۆی مر د.
- ۱۷- پیاوی بریندار به‌ئیشی برین خوی باش ئه‌زانێ.

- ۱۸ - برا ئه وه يه يار مهتيت بدا به مال وبه دل .
 ۱۹ - خه نجه رکا لانی خوئی نا بری .
 ۲۰ - واچا کتره کلکی شیر بهت نه ک سه ری سه گ .
 ۲۱ - زور جله و بو تور هی شل مه که .
 ۲۲ - دروژن سی جوین : بازگان که سوینده خوات .
 ۲۳ - له درکای خه لکه مه ده تاله درگات نه دهن .
 ۲۴ - دنیا مهند وق مهند وقه .
 ۲۵ - گپاله سه رپنجی خوئی شین ئه بی ته وه .
 ۲۶ - تول له تولیدا " شلکیدا " ئه چه مپته وه .
 ۲۷ - گری به که به ده سه بکریته وه بوچی بی بهیته ددان .
 ۲۸ - گاوه سن ده لیت : خوم خول به سه ری خومانه که م که سنای کات .
 ۲۹ - مریشک ئه بیژی : خوم خول به سه ر خوما نه که م که سنا توانیت .
 ۳۰ - خودا بدا مهرگم زاوا نه کا به رگم .
 ۳۱ - رهخت بو رسته می گابو دوشه می .
 ویزه ی کوردی
 ۳۲ - هیندی به سیاسی ئه دوین له گه لئا - بوی هه ل مهریزه ئه وه ی له دلتا .

په یمان

" شه ونم "

ئهم شیعرا نه براه کی دل سوزمان بو ی ناردوین و ، ئیمه ش به
 سپا سه وه چا پی ئه که یین .
 به ناوی په یمان

" شه ونم "

مه روله لام ، ئه توی هیوام که س نه له لام ، ئه توی په نام
 شه ونمی به ها رگولاله ی گولزار قه راریو وتوش بی هه رله گه ل به ها ر
 به لام به ها رها ت تو بونه ها تی به لینیم ده یه ها وری کام کا تی
 به پیش وازت بیم به خوشی و سه رمه ست -
 بانیسار تی که م چه ن شیعه وه له به ست
 دیسان ببینم بزه ی لیوانت
 دووچا وی ره شو ئه بروی که وانت .

زورانید ژوری

له: هموار

جایید بلند، گهلید کورو شین کانید، تهزی، گایید ره تکیین
روبارید رهوان بدهنگو خورین دهنگینا تهیران ویکرا خهم رهوین
ژینی خوش دکهت تا لیبی شرین راستی جه خوشه زوانید میژین

راستی چ خوشه زوانید ژوری

وهختی بهاری زستان کوبهوری

مالان بار دکهن زارو و مه زن هندهک سوارن هندهک دبه زن
دلخوش و کهیف خوشبو واراله زن بنیا چادا پر ته رشو په زن
دوراد چیت په زبیشیی بز دورو به راوان چیمهن و گهن

راستی چ خوشه زوانید ژوری

وهختی بهاری زستان کوبهوری

جی وار مایینه چاورځ خودانان چهره و چروان چاورځ شوانان
وهختی کو مالان باری خو دانان خپوت وه دانسه دوان زوزانان
که بانسی چید کهت رسقی خیزانان شوان دگه ریین چهره و چروانان

راستی چ خوشه زوانید ژوری

وهختی بهاری زستان کوبهوری

دورییک خردین بیریت جوان پهز دا ژوتن بو بیرځ شوان
ژور دا دمه شن پیکوه پیری وان دو وانرا دچن لاوید دلووان
پهز ریز دیتن بو دوتنا وان بو چه ره دهن بهر خا بهر خوان

راستی چ خوشه زوانید ژوری

وهختی بهاری زستان کوبهوری

جاحیلیت زومځی دلهک پر شهوین گوره کپی دبو عاده تی میژین
دورییک کوم دبن بکه یفو که نین دبیزن لاوژان و قسید شیرین
دلی جاحیلان دیتن برین کچیت لاوو جان وهختی خملین

راستی چ خوشه زوانید ژوری

وهختی بهاری زستان کوبهوری

وهه دبهوریت ژینا عیلاتان خودی نه ستینیت ژوان مالانان
دهرباز بکهن خوش له هر حالانان همیشه بکهن سه عی و خه باتان

راستی چ خوشه زوانید ژوری

وهختی بهاری زستان کوبهوری

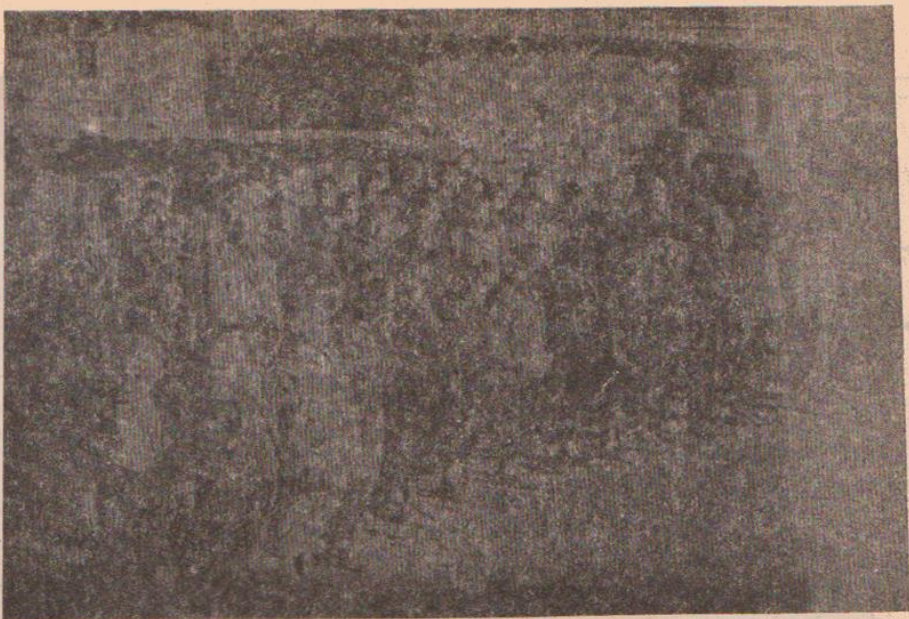
نیشتمان

وہ شام رہی شوغریوان قدسم
 وہ قوربا نیانی مریوان قدسم
 وہ خونی کہوہک بہرگی شالالہ پاک
 رزاوہ لہناو کامیاران قدسم
 بہ فرمیک تیغلی کہو بہعد باوک
 بہ شہری سندنچ پهریتان قدسم
 بہ شہم سہرزہ مینی موقددہیں کبو
 میہن نیشمانی دلیران قدسم
 بہ قدورو، مزاری نیاکاشمان
 بہ بیجارو، بدو جاری جاران قدسم
 بہ شیری کہدالک لہم مکانی خوی
 وہ ماردا جنومقدو شہرزہ قدسم
 بہ شیعہ مکدی بانی نقارہ کوت
 بہ بدندجی عدلی شیری بدزدان قدسم
 بہ درجہ شمدی روح بدختی سہراو
 بہ باغی سفا و بادہ مدستان قدسم
 وہ ندوبادہ کانی قدلای بورجک
 بہ شہ ویشرو، حافیو، کولستان قدسم

قدلای حدلوا بی مہسقہ تورہ ئسی من
 قدلای تہخت و باغی بہ مددخان قدسم
 بہ تہ سیحو، تہ کبیریا کانی بیر
 بہ جان بازی پاسوانان قدسم
 ہدمویشہرگی توئیم ئدی شیمان
 بہ ثالی خویی شہیدان قدسم
 ہدمولالہی دا غدارنوئیم
 کولسی بیدمیشکی بہ ہاری توئیم
 خودا بہت دہنیری سلامو، درود
 نوئی جوتیاری عزیزالوجود
 لہ بہعدی خودا رازقی بندہ کان
 بہ میہری و سہن سہنا کہندہ کان
 بہن و، کبان فیدای نوئی حاکی پاک
 بودائیم یعنی مردی من جہاک
 لہ نیوبا غدکھت جز کولو، مول مدباد
 لہ سہرزوی کولت غدیری بولتول مدباد
 شاغیروا سادیزرکوار محمد شریف طالبی

وینہی نورستاد طالبی

چمپ : فوتابیانی گوندی هه‌جیج له‌ ته‌ک ماموستای فیرگه‌دا

● بانگه‌واز: ●

خوشک و برایی بپزێز گوڤاری کرشمی کوردستان
هه‌روه‌ک ئێران به‌ یارمته‌ی هه‌مه‌ی له‌ خوشکوپرا فه‌هه‌نگه‌ی
ئه‌ده‌ب دۆستانی کوردی تاران دێته‌ ده‌ری جا بو ئه‌وه‌ی کرشمی
کوردستان با شتر بتوانێ ئێرکی سهرشانی نیشتمانی خۆی
بیا به‌ پروه‌و، له‌ریکی کسانده‌وه‌و په‌ڕه‌یی دانی و ئێوه‌وه‌ری
و فه‌ره‌نگی گه‌لی کورد هه‌نگای به‌ زتر هه‌نگری و توانی
ده‌نگه‌تته‌وه‌ی کورد به‌ گه‌لانی ئێران و جهان را بگه‌یه‌ینی و
په‌لانگانی گه‌ل دوه‌مان له‌ گه‌شت کورده‌ واریدا ده‌رخات،
نیازی به‌ یارمته‌ی زیاتر هه‌مه‌یه‌ وه‌روه‌هه‌ ئیمه‌ کوری نوهران
چاوه‌ روانین، هه‌والی راست و درسته‌مان له‌ هه‌ر شوێنکی
کوردستانا بو بنه‌ین، هه‌واوه‌، قسه‌ی خوش، مه‌ به‌ستی
سیاسی و رامباری، ئابوری، فه‌ره‌نگی، کومه‌لایه‌تی و
شتیوانان به‌ دیاری بو بنه‌ین و زیاتر په‌ڕه‌تیمان بده‌ن به‌لام
بو ئه‌وه‌ی له‌ کورده‌وه‌دا پیره‌ به‌ زمانه‌ گه‌مان بده‌ین ئه‌می
ته‌مانته‌ نامه‌یشمان به‌ کوردی په‌تی بو بنه‌وس، ئه‌گه‌ر به
کوردی نه‌ بی وه‌ری ناگرین.

شماره‌ حساب (٢٣٧٨) بانه‌ک ملی - ته‌ه‌ران
چه‌را ره‌ ١ مه‌یراکرم ، ولی عه‌روا حد ١٠٨٣

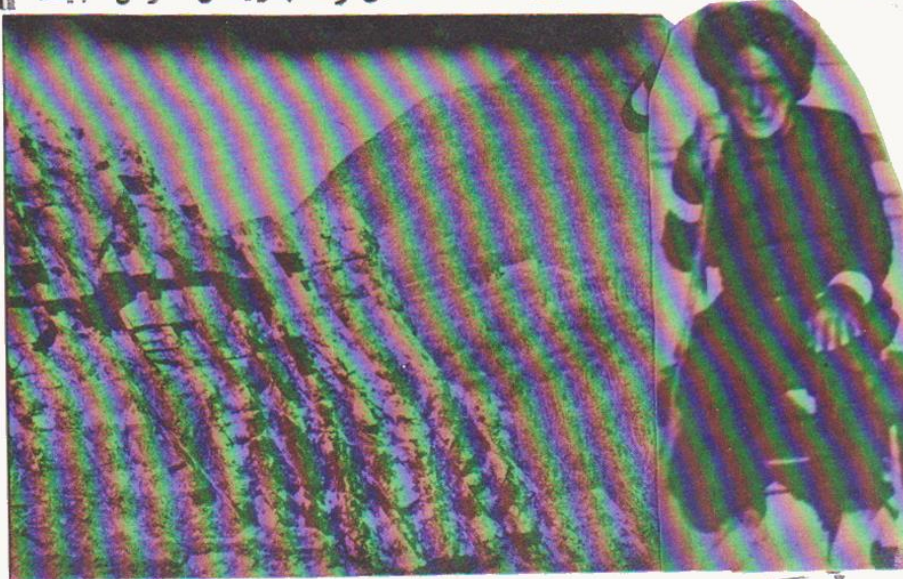
کابان و ژيان

چیزوکی چاره نو سی : " کابان و ژيان " له کورده واریدا
 شه گهر مالیک پاک و خاوین بی دهلین خیزانی " کابانه ، شافرهت و کابانی چاک
 و به مشور ، هوی به ختوری ، میردو خاو ، خیزانه ، شم چپروکه ، له نیوکوردانا
 زورباوه ، به تایبیت له نیو شافرهتانا ، زوربویه کتری ده گیرنده و تنه نانت
 میسالیسی پی دیننه وه هلین : " ژيان تایریخانی " ژان " له مالا بونانیسی
 بهدوی : نه وه گه بی ، کاتی " کابان " هاته مالی بویه مال ، ده سی بویه هرچی
 ده برد ، هدی بو ، و به ده سیوه ده هات " کابان ، بویه هات بو " ژيان " نه هاتی
 له سهری لاجو ،

دهلین : پیاوه فقیره یهک هه بوه ، نیوی " ژيان " بو ، ژنیکی هه بوه نیوی
 " پهریخان ژان " بوه زور گه بلو نه زان ونا کاسب بوه ، شه وپیاوه تاقه کهریکی
 باره بهری هه بوه کاروکاسی پیوه ده کرد ، هه موروژیک شه ، کهری جل و
 بهر ده کرد ، جاری واهه بو له بهر شه وه کهره کی " ناوه کهریژنه کات له بهر وه
 لوری لیده کرد و به کژو جوان تهنگی شه داودای بهر قنده خواردن روی ده کرده
 بیشه و جهنگل ، باریکی داروچیلکه وشتیوا بارده کردو دهی هیناوه ، دراوسیکی
 داری هه بو ، هه مو روژیک له پهنه جهری نو هومی دوه می مال هکیان وه ، چاوی ،
 به وپیاوه فقیره ده کورت ته ماشای ده کردو ، هه موروژیک بهم جور هشی
 ده کات و ده چی باریک دار دینیتته وه ، پروژیکیان له پیاوه فقیره ی پرسه ،
 خاله ، توه مو روژیک باری دار دینیتته و باری ، به چن ، ده فروشی ؟ پیم بلی
 چن مندا ل ونا نه خورت هه یه ؟ ژیان نه داریش وتی : باری شه ده ده به ده سکه و -
 بهم پاره نان و خوراک و پیدا ویستی ژین خاو ، خیزانی ، بی دابین ده کهم
 به لام هه رنه مرو نه ژی ، هه ش نان نه خورم هه یه ، پیاوه دارا و پولداره کesh ، ده سی
 بردوپ ره یه کی ، به " ژيان " داوتی : هاشم بهد سکه بگره تاده دوانزه روژیک
 مه چو ، دارهینان ، بوخوت پشویهک به ده و بیک به ده سیوه - " ژيان " شه و پاره ی
 بردودا یه ده پهریخان ژانی " خیزانی وتی : هاشافرهت ، شم بهد سکه یان به
 مندا وه ، بوژینی ، ده روژمان ، به سه ، له و ده روژانده نا چمه ، جهنگل و
 دارهینان ، شه بی ده سی پیوه بگری دوروژ رابورد بوژوژی سیه ما ، ته ماشای
 کرد ، پهریخان " ژان " شتیکی سازنه کرده ، ژيان روی تیکردوتی : شه ! شه وه

بوجی ، ښه مروکه ، شتگت سازنه کړدوه ، شهویش وتی : ژيان ، پارکه مان ته و او
 بوه ، ژيان نیش توره بو ، وتی : شافره ت چده لیی ؟ ناخرمن دوینی سده ، سکده م
 پی دای وهرام گه یاند ، نابیی تاده روژی دیکه بجمه جهنگل ودارهینان کویرا ،
 شهوهمو پاره ت خوارد ، بهلام دیتی جاری ناچاره کهره کدی وه پیش خوی دا چوو
 بونا وبیشه و ، جهنگل تا کوله داریک بارکات وبیهینیته وه وبی با بیفروشی ت
 پیا وه ، دارا و پاره داره کدی درا و سی ، ژيان ، تهماشای کرد و ژيان نه دار ،
 بهره و جهنگل دهر و ، و " کابانی " کچی پیا وه پولداره کیش ، له ونیزیکانه
 راوه ستا بو ، مروپول داره که هرای له ژيان کردوتی : کابرا توبه لیسنت نه دا
 تاده دوا نزه روژی دیکه ، نه چیه ؟ جهنگل ، مه گهرمن سده سکده پی نه دای بو
 شه و ، ژینی خوتانی ، پی دابین کهن وتولم ما وه دا پشویه ک بدهی ؟ ژيان
 هه ناسه یه کی هه لکشاوتی : " پهریخان ژانی " خیزانم وتی : پاره که ته و او بوه
 وهیچمان نه ما وه ، چارم ناچاره ، ده بی برؤم دار بېنم وبیفروشم ، پیا وه
 پاره داره که وتی : کویرا نرکاندی وتی : وهک ده لیی ، شیوه " خفین " هیج
 بهرگه تان ناگرئ - " کابان " وتی : بابه گیان له ژيان قه لیس مبه ، ژيان
 پیتا واته ، پهریخانی خیزانی ، " کابان " نیه ! ؟ و مالداری نازانی ، مه گهر
 نه ت بیستوه : ده لئین : پیا و فقه علاو ژن به تابه ، بابی " کابان " توره بو وتی :
 پیا و ، که م ده سلات و بیکاره بیت ژن چی لییده کات ، یانی تو " کابانی "
 شه و توم دابه ژيان بیرو بزانم جلونی ده که به مال و دارای ده که بیت " کابان "
 که وای دی وتی : بابه ! نه ده شیا ، له سهرقه یه کی پیشینان وام لی بکهی و
 به سوکی و چروکی بدهی به شو ، بهلام مهرج بیت کاریک بکه م توئا و به ده س
 " ژيانا " بکهی ! وتی : توئیتستاله ته ک " ژيانا بپرو " ژيان زور به دل و دا و -
 وقه درو حورمه ت ده سی " کابانی " گرت و بردی به وه مالتی و به دایکی وت : دایه
 گیان شه شافره ت کابان و جوانه بوه ته خیزانم تاله مالید اشاره زاده بیت
 بیروکت هوشی پیوهی بیت . بی پاریزه ، دایکی وتی : روله توژنیکی دیکه ت
 هه به ، توئا ئیستا شهوت پی بهری نه ده چو ، شه مجاربون به دو ، ده لئین : گوریس
 به یه ک لا ، نه گیتی ته وه ، به دولا چلون ده گاته وه ؟ ژيان پهریخان خیزانی هه ولی
 له مال دهرکرت ، چون دهی زانی " کابان " هم جوانه و هم کابانه و هم به
 ثا وه زوبه مشوره ! به راستی " کابان " زور شاره زاو کابان و به پوخت و پیه ز
 و به کردبو شهش هه یوی ، تیته پهری ، مالتی ژيان پربو له شت و مه که
 شه ونه یان شت زور بو ، نه یان دزانی له کوئی خدن ، ههر شه ونه یان ما بکوله که و
 ستونی ماله که یان بیتته ثالتون وزیر ، پاش سالو و هرزیک " کابان " روی -
 کرده " ژيان " وتی : بیم خو شه شه و یک بایم دا وه ت که یین ، ژيان سهرتا پیا

جل ولباسی تازه ونۆی له بهر کردو خۆی رازانده وه وجوه لای باوکی " کابان"
وتی : تومان بوشیو خواردن بانک هیشتن کردوه ، بی زهحمهت وهره ! بابچینه
مالی شیمه میوان به ! دی زلواکهی پاک و خاوین ولباسی جوان و تازه ی له
بهرایه ، له دگه وه لای سهیر بووتی: باشه، خۆی خر کرده وه وهه ستاله گهل ژیان
کهوته پێکه ، چونه مالی، تهماشای کرد مالیکی به رۆ وشوینان ههیه وله
هه مو شتیكا تهسهلن، شتیان زور وشهیه خوراک و نانیا ن هینا ، دیتـــــــی
مهجوعه میان وهک مهجوعه ی شایانه وایه ، دوا ی نان خواردن ئاغتـــــا وه
له گه نیا ن هینا، دهسیان بشون ، ژیا ن دهسی دا ئاغتـــــا وه که ئاوبکا به دهسی -
خه زوریا و بیشوا ، بهلام نهی هیشت ، ژیا ن بهلای زور و بهلای خواشیت و به
سویند و تهلائ ئا وه که ی کرد به دهس خه زوریا ، شه مجار خه زوریشی سوینـــــــدی
خوارد دهسی دایه ئاغتـــــا وه که تا شه ویشی ئاوبکا به دهسی " ژیا ن" زا وایـــــــا
و شه ویش ده پشوات و روی گرده ژیا ن وتی: توشی وهک من وای وله ته مه منـــــــی
منای ، ئا فتا وه که ی هه لگرت و ئاوی کرد به دهسی " ژیا نا " له وده مهـــــدا
" کابان" کچی پیا وه دارا که و، خیزاخ ژیا ن ها ته لای باوکی وتی : بابه گیان
چلونی ؟ له بیر ته وتم ده بی کار ئا و به کم ئاوبکه ی به دهسی ژیا نا ، خۆ مه رجی
خۆم برده سر ، بزانه مال به ژنه وه ، ئا وه دانه ، ژن ده بی کابان و ژن بیت ،
نابی ژان بیت ، لسه دایه ، پیشینان وتویان: ژن ده بی ژن بیت ، نه " ژان"
یانی ژن ده بی وهک من کابان و ژن بیت ، نابیی وهک به ریخان " ژان" بیت

يك دوشيزه اورامانی